

••• בעקבות הלא נודע

Department of Nursing
The Stanley Steyer School
of Health Professions
Sackler Faculty of Medicine
Tel Aviv University

החוג לסייעוד
בית הספר למקצועות הבריאות
ע"ש סטנלי שטייר
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
אוניברסיטת תל אביב

התכנית הכללית

תדריכים לשנה א'

תשפ"ג (2022-2023)

תוכן העניינים

עמוד	נושא
3	קורס החייאה ועזרה ראשונה (162.1113).....
5	כימיה כללית וכימיה אורגנית (0162.1119).....
8	ביוכימיה כללית וקלינית (0162.1120).....
10	מבוא לסוציולוגיה וסוציולוגיה של הבריאות והסייעוד (0162.1142).....
13	מבוא לפסיכולוגיה לסייעוד (0162.1144).....
15	מיקרוביולוגיה, וירולוגיה ואימונולוגיה (0162.1109).....
19	אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם (0162.1200+1202+1203).....
23	תיאוריות ומחקר בסייעוד (0162.1131).....
27	שיטות מחקר לסייעוד (0162.1137).....
30	מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית (0162.1143).....
33	פרמקולוגיה (0162.1110).....
37	מבוא לסטטיסטיקה וניתוח נתונים (0162.1139).....
40	פתולוגיה כללית וספציפית (0162.1116).....
42	מודלים בקבלת החלטות בסייעוד (0162.1132).....
45	כלי אומדן (0162.1133).....
49	בדיקות עזר ואבחון (0162.1134).....
52	מיומנויות קליניות והתערבויות טיפוליות ועקרונות הסייעוד הקליני (0162.1135).....
57	מיומנויות תמיכה ייעוץ והדרכה א' (0162.1234).....
61	מבוא לסייעוד בקהילה (0162.1105).....
66	קריאה ביקורתית וכתביה מדעית (0162.1101).....
68	תדריכים עבור מסלול 'פסגה' בלבד
69	קידום בריאות (0162.8320).....
72	מבוא ואוריינטציה לחיל הרפואה ומערך הסייעוד בצה"ל (0162.8104).....
75	עשיה מקצועית מבוססת ראיות צעד אחר צעד (0162.8315).....

החייאה ועזרה ראשונה מתוקשב

שיעור ותרגיל- 2 ש"ס

מועד הקורס: סמסטר א', 19/10/2022 או 20/10/2022 או 25/11/2022

שעות: 08:00-16:00

איש קשר

מטעם חברת

ארז יעקב- מנהל מחלקת הדרכה

מטעם חברת אלישע

אלישע:

erezy.elishamed@gmail.com

דוא"ל:

שעות קבלה: 10:00-18:00 בימים א'-ה' באמצעות מוקד ההדרכה בטל' : 077-7901617

רציונל

הקניית ידע ומיומנויות בהגשת עזרה ראשונה לסטודנטים לסייעוד .

מטרות הקורס

חשיפת הסטודנטים למצבי החירום הרפואיים השכיחים ביותר ודרכי הטיפול המקובלים בהם. הקניית ידע וכלים כיצד לזהות ולטפל במצבי החירום השונים. הכרת הציוד הרפואי הרלוונטי הקיים בערכות העזרה הראשונה.

שיטות הוראה

לימוד מתוקשב באמצעות מערכת לימוד מקוונת של חברת אלישע.

אתר הלמידה בכתובת: www.cpr.org.il ("צוותים רפואיים – לומדת 28 שעות בית ספר לסייעוד").

הלומדה של חברת אלישע הדרכות רפואה, כוללת קטעי שמע, קריינות ווידאו ומטרתה להעביר את הלומד שלב אחרי שלב את התכנים הרלוונטיים להיקף ההכשרה.

החומר הנלמד מחולק לתתי נושאים, כאשר בסיום כל פרק מצורף שאלון "בחן את עצמך" – מטרתו לוודא הבנה של החומר הנלמד באותו הפרק.

* השאלונים במערכת הלימוד המקוונת אינם מהווים מבחן הסמכה, אך מטרתם להכין את הלומד למבחן הסופי.

על הסטודנט לסיים את הלמידה במערכת הלימוד המקוונת בטרם מועד הלימוד הפרונטלי בכיתה.

לימוד פרונטלי בכיתה ו תרגול מעשי בכיתה ייערכו עם מדריך מוסמך (תרגול על גבי בובות סימולציה וחלוקה הכיתה לקבוצות עבודה ותרגול אחד על השני).

המפגש המעשי יועבר ע"י מדריכי רפואה מוסמכים מטעם חברת אלישע .

המדריכים יחדדו את תכני הלימוד, יתנו מענה לשאלות מקצועיות אשר התעוררו במהלך הלמידה המקוונת ויתרגלו את הפרקטיקה.

דרישות הקורס

- נוכחות מלאה בכל המפגש המעשי
- עמידה בבחינה עיונית ובבחינה מעשית

דרישות קדם

קריאת פרקי לימוד במערכת לימוד מקוונת של חברת אלישע.

ציון

- ציון עובר בבחינה העיונית: 85
- ציון עובר בבחינה המעשית: עבר/ לא עבר

נושאי השיעורים

- נוהל קריאה לעזרה והזעקת צוות רפואי בכיר
- עקרונות בהגשת עזרה ראשונה
- החייה בסיסית ושימוש בדפיברילטור אוטומטי AED
- הכרה ותפעול של מכשירי החייה הכוללים מיכל חמצן, מפוח, מנתבי אוויר A.W ומסיכת חמצן,
- עילפון, טיפול בחנק מגוף זר
- הכרת ציוד עזרה ראשונה ואופן טיפול בחולה ופצוע
- מצבי חירום נשימתיים, מצבי חירום לבבים, פרכוסים, הרעלות, אלרגיות
- סכמת הטיפול בחולה/נפגע, כללי התנהגות בתאונת דרכים, טביעה, התחשמלות, פגיעות ראש, חזה, בטן, הלם טיפול בשברים, שטפי דם, כוויות, פצעים, פגיעות מבעלי חיים, פגיעות אקלים, קיבוע עמוד שדרה
- חלק מנושאי השיעורים הינם על בסיס לימוד עצמי באמצעות מערכת לימוד מקוונת של חברת אלישע.

ספרות חובה

- American Heart Association Guidelines Update for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care.(2015). Part 5: Adult Basic Life Support and Cardiopulmonary Resuscitation Quality. *Circulation*; 132:S414-S435.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1161/CIR.000000000000259>
Retrieved from: http://circ.ahajournals.org/content/132/18_suppl_2/S414
- American Heart Association and American Red Cross Guidelines Update for First Aid. (2015). Part 15: First Aid. *Circulation*; 132:S574-S589.
DOI: <https://doi.org/10.1161/CIR.000000000000269>
Retrieved from: http://circ.ahajournals.org/content/132/18_suppl_2/S574

כימיה כללית וכימיה אורגנית

שיעור, 3 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' סמסטר א', יום א'
שעות:	08:00-11:00, 13:00-16:00
מרצות:	דר' אדית שניצר
דוא"ל:	eshnit@tauex.tau.ac.il
הדס שמש	דוא"ל:
שעות קבלה:	בתיאום מראש
דוא"ל:	shemeshh@tauex.tau.ac.il

רציונל

הקורס מקנה הבנה וידע בסיסי בכימיה הכללית והאורגנית. ידע בסיסי זה נחוץ וחשוב ללימוד והבנה של קורסים מתקדמים במדעי הרפואה.

מטרות הקורס/ יעדי הקורס

- הכרת השפה הכימית
- הקניית ידע והבנה בכימיה כללית תוך הדגשה על הנושאים המיושמים במקצועות הרפואה
- הכרת תרכובות אורגניות כבסיס חשוב לביוכימיה העוסקת בכימיה של האורגניזם החי.

שיטות הוראה

- הרצאות
- תרגילים

דרישות הקורס

- הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית. נוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה לבחינה.
- פתרון תרגילים
- עמידה בבחינה מסכמת

דרישות קדם

אין

ציון

- בחינה מסכמת- 100%
- ציון עובר – 60 לפחות.

נושאי השיעורים

• כימיה כללית:

- **מבנה האטום:** פרוטון, נויטרון, מספר אטומי, מספר מסה, מסה אטומית, איזוטופים, היערכות האלקטרונים באטום, יונים.
- **המערכה המחזורית:** מתכות, אל מתכות, משפחות כימיות: מתכות אלקליות, הלוגנים, גזים אצילים.
- **מצבי צבירה:** מוצק, נוזל, גז, שינויי מצב צבירה, תהליך פיזיקלי.

• קשר כימי:

- קשר יוני: סריג יוני, נוסחה אמפירית, תכונות של חומרים יוניים, היתוך והמסה של סריגים יוניים, יונים מורכבים.
- קשר קוולנטי: קשר קוולנטי בודד, כפול ומשולש, מולקולה, נוסחה מולקולרית, נוסחאות מבנה, קשר קוולנטי קוטבי, אלקטרושליליות.
- קשרים בין מולקולריים: קשרי מימן
- **סוגי חומרים:** יסוד, תרכובת
- **סטוכיומטריה:** מול, מספר אבוגדרו, מסה מולקולרית, מסה מולרית.
- **מים:** מים, מסיסות במים, תערובות: תערובות הטרוגניות, תערובות הומוגניות, תמיסה, ממש, מומס, מים מזוקקים, מים מינרלים, מים סטריליים, מים קשים, מים רכים. ריכוזים: ריכוז מולרי, אחוז משקלי.
- **תהליך כימי:** תהליך כימי, תגובה כימית, חוק שימור החומר.
- **אנרגיה:** תגובה אקסותרמית ותגובה אנדותרמית, פרופיל אנרגיה של תגובה, מצב ביניים, אנרגיית שפעול, קטליזטור.
- **שיווי משקל:** שיווי משקל כימי, תגובה ישירה, תגובה הפוכה, מצב שיווי משקל דינאמי, קבוע שיווי משקל.
- **חומצות ובסיסים:** חומצה, בסיס, תגובת יוניזציה של מים, pH, חוזק חומצה, תגובת סתירה, בופר.
- **חמצון חיזור:** מחמצן, מחזר, תגובת חמצון חיזור, דרגות חמצון.
- **רדיואקטיביות:** קרינת α , β ו γ , איזוטופים רדיואקטיביים, שימושים.

• כימיה אורגנית:

- **אלקאנים (פרפינים):** מבנה, איזומריה של מבנה, קבוצה אלקילית, טמפרטורת רתיחה, מסיסות במים ותגובות אופייניות.
- **אלקנים (אולפינים):** אי רוויון, איזומריה מרחבית (ציס/טרנס), טמפרטורת רתיחה, מסיסות במים ותגובות אופייניות. פילמור, מונומר, פולימר.
- תרכובות ארומטיות: בנזן
- **כהלים:** קבוצה פונקציונאלית, טמפרטורת רתיחה, מסיסות במים, גליצרוֹל.
- **אלדהידים וקטונים:** קבוצה פונקציונאלית, היווצרות מחמצון כהלים.
- **חומצות קרבוקסיליות:** קבוצה פונקציונאלית, טמפרטורת רתיחה, מסיסות במים ותגובות אופייניות: תגובה עם מים, תגובה עם כהל ליצירת אסטר, היווצרות מחמצון אלדהיד.
- **אמינים:** מבנה, תגובה עם מים.
- **חומצות שומן:** סוגי חומצות שומן, סימון שמות.

- **ליפידים:** טריגליצרידים (שומנים ושמינים), פוספוליפידים וכולסטרול.
- **סוכרים:** חד סוכרים: איזומריה מרחבית, איזומריה אופטית, סגירת טבעת, דו סוכרים: קשר גלקוזידי, רב סוכרים: גליקוגן, עמילן וצלוז.
- **חלבונים:** חומצות אמינו, חומצות אמינו הכרחיות, קשר פפטידי, חלבון, מבנה ראשוני, שניוני, שלישוני ורביעוני של חלבונים, חלבון גלובולרי, חלבון סיבי, דנטורציה, קבוצה פרוסטטית, חלבונים מורכבים : גליקופרוטאינים וליפופרוטאינים.
- **חומצות גרעין:** נוקלאוטידים, פוספט, סוכר, בסיסים חנקניים, DNA ו-RNA הרכב ומבנה, שיכפול DNA.

ספרות מומלצת

- מנזרולה, ע. (2006). *עקרונות הכימיה* (מהדורה שלישית). הוצאת קווים.
- צ'שנבסקי, ד. (2005). *כימיה: עולם החומר* (מהדורה שנייה). הוצאת דוד רכגולד ושות'.
- McMurry, J.E. (2011). *Fundamentals of organic chemistry* (7th ed.). Brooks/Cole
- Petrucci, R.H., Herring, F.G., Madura, J. & Bissonette, C. (2017). *General chemistry: principles and modern applications* (11th ed.). Prentice Hall

ביוכימיה כללית וקלינית

שיעור, 3 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' סמסטר ב', יום ד',
שעות:	08:00-11:00 , 11:00-14:00
מרצה:	ד"ר אדית שניצר
שעות קבלה:	בתיאום מראש
דוא"ל:	eshnit@tauex.tau.ac.il

רציונל

הקורס בביוכימיה מקנה ידע בסיסי בתפקוד ומטבוליזם של חומרים בגוף האדם. בנוסף נלמדים השינויים במצבי מחלה. ידע זה נחוץ להבנה טובה ומעמיקה של תחומים אחרים בתחום הרפואה.

מטרות הקורס/ יעדי הקורס

- הקניית ידע במושגים הביוכימיים ובשפת הביוכימיה, הכרת המבנה, התפקיד ומטבוליזם של חומרים בגוף האדם. יודגש הקשר בין הביוכימיה לבין תחומים אחרים במקצוע הרפואה.
- הבנת המנגנונים הביוכימיים הגורמים להפרעות פתולוגיות נרכשות ותורשתיות.
- הכרת הרכב הדם והשתן ומהות השינויים החלים במצבים פתולוגיים.

שיטות הוראה

הרצאות

דרישות הקורס

- הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית. הנוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה בבחינה.
- עמידה במבחנים

דרישות קדם

רקע בכימיה

ציון

- בחינה מסכמת 100%
- ציון עובר - 60

נושאי השיעורים

- אנזימים: מבנה ודרך פעולה, ויסות הפעילות, קואנזימים, שביל מטבולי.
- אנרגיה כימית: אנרגיה כימית וניצולה במערכות ביולוגיות.

- **מערכת העיכול:** פירוק וספיגה. מחלות אי ספיגה.
- **חומצות גרעין ותורשה:** מבנה חומצות גרעין. שיכפול DNA, הצופן הגנטי, מוטציות, ארגון ה-DNA בתא, מושגי תורשה בסיסיים, מחלות תורשתיות.
- **סוכרים בגוף האדם:** מטבוליזם של סוכרים, גליקוליזה, מעגל קרבס, שרשרת הנשימה, פירוק אנארובי, שרירים במאמץ, שביל הפנטוז-פוספט. אינסולין וגלוקגון: ויסות ריכוז הגלוקוז בדם. מחלות עם מטבוליזם בלתי תקין של סוכרים: סוכרת, חוסר G6PD, גלקטוזמיה.
- **חלבונים בגוף האדם:**
 - הרכב הדם, הנסיוב והפלסמה.
 - חלבוני הנסיוב: הרכב, שיטות זיהוי, שינויים במחלות.
 - נוגדנים – מבנה, היווצרות כתגובה לחיסון.
 - סימנים לנזק רקמתי: אנזימים ואיזואנזימים בנסיוב.
 - המוגלובין: מבנה ופעילות. אנמיה חרמשית, תלסמיה.
 - קולגן.
 - פירוק חלבון ויצירת אוריאה. שינויים באוריאה ובאמוניה במחלות.
 - חומצות אמיניות. פנילקטונוריה.
- **ליפידים בגוף האדם:** ליפידים כמקור לאנרגיה. קטבוליזם של חומצות שומניות. גופי קטו. הרכב בדם, ליפופרוטאינים, כולסטרול, קשר לאוטם שריר הלב. השפעת רדיקלים חופשיים ואנטיאוקסידנטים על LDL. מחלות: היפרכולסטרולמיה משפחתית, טי-זקס, גושה.
- **תוצרי פירוק:** חומצות שתן, קריאטינין, צבעי מרה. שינויים במחלות.
- **הכבד:** פעילות מטבולית, בדיקות לתפקודי כבד.
- **שתן:** הרכב ושינויים במחלות. בדיקת שתן כללית ובדיקות לתפקודי כליות.
- **ויטמינים**

ספרות מומלצת

- אשכנזי, ר. (1999). *תהליכים ביוכימיים בגוף האדם הבריא והחולה* (מהדורה שנייה). בהוצאה עצמית.
- Berg, J.M., Tymoczko J.L., Gatto, G.J. & Stryer, L. (2019). *Biochemistry* (9th ed.). Macmillan International Higher Education.
- Nelson, D.L., Lehninger, A.L. & Cox, M.M. (2017). *Lehninger principles of biochemistry* (7th ed.). W. H. Freeman-Macmillan Learning.

מבוא לסוציולוגיה וסוציולוגיה של הבריאות
שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס : שנה א' סמסטר א' יום א' 11:00-13:00 , 13:00-15:00

מרצה: ד"ר ריבה זיו, דוא"ל: rivaz@tauex.tau.ac.il

רציונל:

הקורס "מבוא לסוציולוגיה וסוציולוגיה של הבריאות" יפגיש את הסטודנטים עם תיאוריות ומושגי יסוד בסוציולוגיה. התיאוריות והמושגים ישמשו כבסיס לדיונים על סוגיות בסוציולוגיה של הבריאות. הלימודים עוסקים בקידום הידע והמודעות לגבי האספקטים הפסיכו-חברתיים של בריאות וחולי, ולגבי התנהגותם ותפקודם של לקוחות, אנשי מקצוע וארגונים במסגרת מערכת הבריאות. הדגש הוא על שילוב בין היבטים של מדעי ההתנהגות ושרותי הבריאות.

מטרת הקורס:

במהלך הקורס הסטודנטים ילמדו גישות ומושגי יסוד בסוציולוגיה כבסיס לדיונים על סוגיות מרכזיות בסוציולוגיה של שרותי הבריאות: הקשר שבין סיעוד ותרבות, רגישות תרבותית במסגרות טיפוליות, הקשר בין בריאות לתרבות, המוסד הרפואי, אי שוויון בבריאות.

יעדי הקורס:

בסיום הקורס הסטודנטים:

- יכירו תיאוריות מרכזיות בסוציולוגיה.
- יגדירו מושגי יסוד בסוציולוגיה ובסוציולוגיה של שירותי הבריאות.
- יבינו את ההקשר התרבותי שבתוכו פועלים צוותים סיעודיים במערכת הבריאות.
- יעמדו על הקשר שבין הסוגיות הסוציולוגיות הכלליות לבין המאפיינים הייחודיים של החברה הישראלית ושל מערכת הבריאות.

שיטות הוראה:

- הרצאות
- סרטים

נושאי השיעורים:

- מבוא לחשיבה חברתית ולסוציולוגיה של הבריאות.

- מסגרות טיפוליות המעניקות שירותי בריאות
- אי שוויון, יחסי כוח וביטוייהם בשדה הבריאות, הרפואה והסייעוד.
- רב-תרבותיות במערכת הבריאות בישראל

דרישות הקורס:

- בביבליוגרפיה חובה
- הנוכחות בשיעורים היא חובה על פי תקנון תוכנית הלימודים
- בחינה מסכמת (100% מהציון) - ציון עובר 60

נושאי הקורס:

ספרות חובה	נושא
משונים, ג' (1999). "תיאוריה סוציולוגית". <i>סוציולוגיה</i> . תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 10-26.	תאוריות ומושגי יסוד בסוציולוגיה 6 שעות
לייסנר, א. (2011). האם הרפואה המגדרית טובה לנשים? <i>המשפט</i> , טז, 481-523. Laaser U. & Brand H. (2014). <i>Global health in the 21st century</i> . Global Health Action.	הבניה חברתית של בריאות וחולי 4 שעות
אלישע, ד. וורדי, י. (2021). "הקשרים בין המחויבות למקצוע ותפיסת הלחץ בתפקיד לבין כוונות להתנהגויות ארגוניות לא נאותות בקרב אחיות וסטודנטיות לסייעוד". בתוך: אייזנקוט, ד. חיראק, ר. ודורון, ש. (עורכים) <i>אתגרים ומגמות בחברה הישראלית במבט רב-תחומי</i> . ת"א: פרדס. עמ' 61-91. שחף, ש. (2014). <i>אחות טובה דייה, הסייעוד בין האידיאל למציאות 1960-1999</i> . תל-אביב: רסלינג. Tanaka, M., Taketomi, K., Yonemitsu, Y., & Kawamoto, R. (2016). Professional behaviors and factors contributing to nursing	צמיחת לכיוון הפרופסיה – גורמים מעכבים ומאיצים 4 שעות

<p>professionalism among nurse managers. <i>Journal of Nursing Management</i>, 24, 12-20.</p>	
<p>Kemp, A. (2016). Wanted workers but unwanted mothers: Mobilizing moral claims on migrant care-workers' Families in Israel. <i>Social Problems</i>, 63(3).</p> <p>מור, ד. (2019). <i>70 שנות אישה</i>. ת"א: סטימצקי.</p>	<p>אי שוויון חברתי, יחסי כוח וביטוייהם בשרותי הבריאות</p> <p align="center">6 שעות</p>
<p>בראון, ב. (2021). <i>חברה בתמורה: מבנים ותהליכים ביהדות החרדית</i>. ת"א: המכון הישראלי לדמוקרטיה, 115-139.</p> <p>חסקין, מ. אבישר, נ. (2019). <i>זיו נוצץ מדמע: סוגיית המזרחיות בהקשרים חינוכיים ותרבותיים</i>. ת"א: רסלינג.</p> <p>זיו, ר. (2013) "מהגרי עבודה בתחום סיעוד המבוגר בישראל: תפיסות סטריאוטיפיות ומרחק חברתי בין ישראלים ובין מהגרי עבודה". <i>גרונטולוגיה</i>, מ (2-3), 109-126.</p> <p>זיו, ה. (2015). <i>גזענות ברפואה: הפוליטיקה של הסגרגציה בבריאות</i>. רל"א.</p>	<p>רב-תרבותיות והשלכות למערכת הבריאות: מגזרים שונים בחברה הישראלית.</p> <p align="center">6 שעות</p>

מבוא לפסיכולוגיה לסייעוד

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס:	סמסטר א', יום א'
שעות:	09:00-11:00, 11:00-13:00
מרצה:	ד"ר צורף אסף
שעות קבלה:	יום א' 13:00, בתאום מראש
דוא"ל:	assafs@tauex.tau.ac.il

רציונל

הקורס יקנה הכרות עם מושגי יסוד, תחומי יישום ומחקר בפסיכולוגיה ויאפשר להבין התנהגות אנושית ובמיוחד תופעות פסיכולוגיות בהקשרים בריאותיים. יושם דגש על היבטים פסיכולוגיים בעשייה, בהתמודדות ובחשיבה הסיעודית היומיומית.

מטרות הקורס

היכרות עם ענפי הפסיכולוגיה העיקריים; הכרת הגישות התיאורטיות המרכזיות בה והבנת ההבדלים ביניהן; פיתוח היכולת לפרש ולנתח מצבים אנושיים במונחים פסיכולוגיים, הקורס מקנה בסיס ידע להמשך למידה בקורסים ספציפיים יותר בפסיכולוגיה.

יעדי הקורס

רכישת ידע במושגי יסוד ובתיאוריות מרכזיות בתחום הפסיכולוגיה והבנת הקשר שלהם לעשייה הסיעודית.

שיטות הוראה

הרצאה פרונטלית ודיונים בכיתה.

דרישות הקורס

הנוכחות בשיעורים היא חובה על פי תקנון התוכנית. נוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה לבחינה.

דרישות קדם

אין

ציון

- בחינה מסכמת - 100%
- ציון עובר – 60 לפחות.

נושאי השיעורים

* סדר השיעורים עלול להשתנות

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

קריאה	נושאי הלימוד	שבוע
גרג וזימברדו, פרק 1	מהי פסיכולוגיה, מטרת הפסיכולוגיה, חשיבות הפסיכולוגיה בהקשר לסייעוד. גישות מרכזיות בפסיכולוגיה	1-2
גרג וזימברדו, פרק 6	למידה והתנהגות	3-4
גרג וזימברדו, פרק 10	מושגי יסוד בפסיכולוגיה התפתחותית	5
גרג וזימברדו, עמ' 318-336	זיכרון	6
גרג וזימברדו, פרק 11	מוטיבציה והענות לטיפול	7
גרג וזימברדו, פרק 12	רגשות ולחץ	8
גרג וזימברדו, עמ' Walker653-670, פרק 7	פסיכולוגיה רפואית	9
Walker, פרק 10	תעלומת הפלסבו והתמודדות עם כאב	10
גרג וזימברדו, פרק 13	תיאוריות אישיות – הגישה הפסיכודינמית ומעבר לה	11
גרג וזימברדו, פרק 14	הפרעות פסיכולוגיות שכיחות	12
-	פסיכולוגיה חיובית, השלמות וסיכום	13

ספרות חובה

- גריג ר.ג. וזימברדו פ.ג. (2010). *מבוא לפסיכולוגיה*. הוצאת האוניברסיטה הפתוחה. כרך א' וב' פרקים: 1, 4, 6, 7, 11, 12, 13, 14.

ספרות מומלצת

- Walker, J. (2012). *Psychology for nurses and the caring professions*. McGraw-Hill Education (UK). (Ebook) (Chapters: 6,7,10).

מיקרוביולוגיה, וירולוגיה ואימונולוגיה

שיעור, 3 ש"ס

	מועד הקורס:	סמסטר א', יום ב'
	שעות:	08:00-11:00 11:00-14:00
aviramm@afeka.ac.il	דוא"ל:	ד"ר אבירם מילין
neta.altman@gmail.com	דוא"ל:	ד"ר נטע אלטמן
	שעות קבלה:	בתאום מראש

רציונל

מיקרוביולוגיה רפואית הינו מדע העוסק בחקר מיקרואורגניזמים גורמי מחלות זיהומיות באדם ובחוקר מנגנוני הגנה של הגוף כנגדם. המיקרוביולוגיה הרפואית נחלקת לאימונולוגיה, בקטריולוגיה רפואית, וירולוגיה רפואית, מיקולוגיה רפואית ופרזיטולוגיה רפואית. הנושאים הנלמדים עוסקים בהכרת המורפולוגיה של המיקרואורגניזמים השונים, בדרכי ההדבקה, בגורמי האלימות, בפתוגנזה, בתגובה החיסונית כנגדם ובתסמינים הקליניים של המחלות השונות הנגרמות על ידם. כמו כן נלמדים דרכי מניעה וטיפול.

מטרות הקורס

- להכיר מושגים נפוצים במיקרוביולוגיה רפואית, להכיר את המיקרואורגניזמים הפתוגנים השונים, את המחלות אותן הם גורמים ואת תגובת גוף האדם כנגדם
- להבין בעיות קליניות שונות הקשורות במיקרואורגניזמים הגורמים למחלות זיהומיות כמו מניעת זיהומים נזוקומיאליים (זיהומים הנרכשים בבתי-חולים)
- ליישם את הידע שנרכש בעשייה הסיעודית ובטיפול בחולים הסובלים ממחלות זיהומיות

יעדי הקורס

ביסוס הידע במיקרוביולוגיה הדרוש לקורסים מתקדמים יותר כמו גם לעבודתו בהמשך

שיטות הוראה

הוראה פרונטלית ומצגות

דרישות הקורס

- הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית. הנוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה לבחינה.
- עמידה בבחינה מסכמת

דרישות קדם

אין

ציון

בחינה מסכמת – 100%

- ציון עובר – 60 לפחות

נושאי השיעורים

- אימונולוגיה:
 - התגובה המולדת
 - התגובה הנרכשת: הומורלית ותאית
 - תאי מערכת החיסון, יצירתם, התמיינותם, התבגרותם ואופן פעולתם
 - תגובה חיסונית אנטי-בקטריאלית
 - תגובה חיסונית אנטי-ויראלית
 - אימונופתולוגיה: תגובות של רגישות יתר, כשל חיסוני ומחלות אוטואימוניות חיסונים
- בקטריולוגיה רפואית:
 - מבוא לבקטריולוגיה רפואית
 - הפלורה הטבעית
 - פתוגנים אופורטוניסטיים ופתוגנים אמיתיים
 - חיידקי גרם + יוצרים ושאינם יוצרים ספורות
 - חיידקי גרם -
 - חיידק השחפת
 - חיידק העגבת
- וירולוגיה רפואית:
 - מבוא לוירולוגיה רפואית
 - משפחת נגיפי ההרפס
 - נגיפים של מערכת הנשימה
 - נגיפי MMR
 - נגיפי מערכת העיכול והכבד
 - נגיפי מערכת העצבים
 - נגיפים הגורמים למחלות מין

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

- פרזיטולוגיה רפואית:
 - מבוא לפרזיטולוגיה רפואית
 - פרזיטים חד-תאיים: של מערכת העיכול, השתן והמין ושל הדם והלימפה (קבוצות: סרקומסטיגופורה (אמבות ושוטוניות), ואפיקומפלסקה (נבגוניות))
 - פרזיטים רב-תאיים של מערכת העיכול ומערכת הדם והלימפה (קבוצות: תולעים גליליות (נמטודות) ותולעים שטוחות (תרמטודות וצסטודות))
- מיקולוגיה רפואית:
 - מבוא למיקולוגיה רפואית
 - פטרות על פי הרקמות אותן הן מזהמות
 - פטרות אופרטוניסטיות

נושאי שיעורים מפורטים על פי שבועות

שיעור	נושא השיעור	חומרי קריאה מומלצים
1	הקדמה: מיקרוביולוגיה כללית ורפואית מערכת החיסון המולדת: מחסומים אנטומיים	נושאים מתוך פרק 1 מתוך ספר הקורס נושאים מתוך פרקים 8 ו 10 מתוך ספר הקורס
2	מערכת החיסון המולדת: תאי מערכת החיסון, מערכת המשלים והתגובה הדלקתית מערכת החיסון הנרכשת: תאי מערכת החיסון הנרכשת	נושאים מתוך פרקים 8, 9 ו 10 מתוך ספר הקורס
3	מערכת החיסון הנרכשת: איברי הלימפה	פרק 9 מתוך ספר הקורס
	מערכת החיסון הנרכשת: מושגים בסיסיים באימונולוגיה (קשר נוגדן אנטיגן)	פרק 9 מתוך ספר הקורס
4	מערכת החיסון הנרכשת: נוגדנים רצפטורים והתהליך החיסוני	פרקים 9 ו 10 מתוך ספר הקורס
	התגובה החיסונית – סיכום חיסונים	פרק 11 מתוך ספר הקורס
5	אימונופתולוגיות	מתוך פרקים 8 ו 10, ספר הקורס
	מבוא לבקטריוLOGיה רפואית	פרקים 12, 13, 14 מתוך ספר הקורס
6	סטפילוקוקים וסטרפטוקוקים	פרקים 18, 19 מתוך ספר הקורס
	מתגים גרם מינוס וגרם פלוס קוקים גרם מינוס	פרקים 20, 21 מתוך ספר הקורס
7	חיידקי מעי, קלוסטריוידים, מיקרובקטריה	פרקים 19, 22, 23, 25 מתוך ספר הקורס
	מבוא לוירולוגיה	פרקים 36-40 מתוך ספר הקורס
8	מבוא לוירולוגיה חלק 2	פרקים 36-40 מתוך ספר הקורס
	וירוסים של מערכת הנשימה וירוסים של מערכת העיכול, וירוס הכבד	פרקים 42, 46, 47, 48, 49 מתוך ספר הקורס

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

שיעור	נושא השיעור	חומרי קריאה מומלצים
9	נגיפי פריחה, נגיפי מחלות ילדים (MMR)	פרקים 44, 48 מתוך ספר הקורס
	נגיפי הרפס ונגיפים המועברים במגע מיני	פרקים 41, 43, 54 מתוך ספר הקורס
10	נגיפים של מערכת העצבים ווירוסים מערכתיים	פרקים 50, 52 מתוך ספר הקורס
	מיקולוגיה הקדמה	פרקים 57, 58, 59, 60, 61 מתוך ספר הקורס
11	מיקולוגיה המשך	פרקים 62, 63, 64, 65 מתוך ספר הקורס
	פרזיטולוגיה הקדמה	פרקים 68, 69, 70, 71, 72 מתוך ספר הקורס
12	פרזיטולוגיה המשך	פרקים 73, 74, 75, 76, 77 מתוך ספר הקורס
	חזרה לבחינה	

ספר הקורס

- Murray, P.R. (2016). Medical microbiology. (8th ed.). Philadelphia, PA: Elsevier/ Saunders

ספרות מומלצת

- Delves, P.J., Seamus, J. M., Burton, D. R., & Roitt, I. M. (2011). *Roitt's essential immunology*. (12th ed.). Chichester, West Sussex; Hoboken, NJ: Wiley- Blackwell.

אנטומיה ופיזיולוגיה של האדם א' (חלק א')
אנטומיה ופיזיולוגיה של האדם ב' (חלק ב')

Anatomy and Physiology part III

שיעור, 10 ש"ס

מועד הקורס: סמסטר א' 5 ש"ס, סמסטר ב' 3 ש"ס + 2 ש"ס באנגלית

חלק א' סמסטר א'

ימי ב' 08:00-11:00, 11:00-14:00

ימי ד' 08:00-10:00, 10:00-12:00

שעות:

חלק ב' סמסטר ב'

ימי א' 08:00-11:00, 11:00-14:00

שעות:

חלק ג' סמסטר ב'

ימי ב' 10:00-12:00, 12:00-14:00 (יילמד באנגלית)

שעות:

zussmanj@gmail.com

דוא"ל:

ד"ר אריאלה זוסמן

מרצה:

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל

הקורס, המתמקד במבנה מערכות גוף האדם ותפקודן, מהווה קורס יסודי ובסיסי להבנת הפרעות פתופיזיולוגיות ובסיסי לקביעת עקרונות הטיפול בהם.

מטרות הקורס

- להקנות ידע על מבנה הגוף (רקמות ואברים)
- להבין את התהליכים הפיזיולוגיים של תפקוד רקמות ואיברי הגוף

יעדי הקורס

- בסיום הקורס הסטודנט ידגים:
- ידע בסיסי באנטומיה ופיזיולוגיה בהתאם לגוף הידע שהועבר במהלך הקורס.

שיטות הוראה

- הרצאות פרונטליות תוך שימוש במצגות ובשלד אדם
- ביקור במעבדת אנטומיה

דרישות הקורס

- הנוכחות בכל השיעורים הינה חובה בהתאם לתקנון התוכנית. הנוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה לבחינה.
- עמידה בהצלחה בבחינות (ציון משוקלל עובר 60 וגם ציון משוקלל עם הבוחן 60 ומעלה).
- * סטודנט שלא עמד בהצלחה בחלק א' של הקורס לא יורשה להמשיך לחלק ב' של הקורס.

דרישות קדם

אין

ציון

1. אנטומיה ופיזיולוגיה חלק א'
 - בחינה סמסטר - 90%
 - בוחן ביניים - 10%
2. אנטומיה ופיזיולוגיה חלק ב'
 - בחינה סמסטר - 90%
 - בוחן ביניים - 10%
3. פרקים באנטומיה חלק ג' (אנגלית)
 - בחינה סמסטר - 90%
 - מטלות במהלך הסמסטר - 10%

נושאי הלימוד חלק א' (סמסטר א')

4. הקדמה

מונחי יסוד באנטומיה ופיזיולוגיה, רמות ארגון, עמידה אנטומית, מישורים וחתכים אנטומיים, אזורי גוף וחלליו. הומיאוסטזיס - (2 שעות)

5. התא והרקמות

החומרים מהם בנוי הגוף, אברוני התא ותפקידם, הקשר בין מבנה התא ותפקידו, מעבר חומרים דרך קרום התא, מבנה ה-DNA וה-RNA, חלוקת התא: מיטוזה ומיטוזה. מבנה הרקמות: האפיתל, רקמות החיבור, הכרה ראשונית עם רקמת השריר והעצבים. - (20 שעות)

6. מערכת ההובלה

- הדם – מבנה ותפקוד תאי הדם, הרכב ותפקוד הפלסמה, מנגנון הקרישה, סוגי דם וקבוצות הדם.
- המערכת הקרדיווסקולרית: – מחזור הדם, מבנה ותפקוד הלב, אספקת דם לבבית, המערכת החשמלית בלב, א.ק.ג. – קצב לב, תפקוד מחזור הפעימה, תפוקת הלב, תנגודת היקפית, לחץ דם – דופק, צמיגות וזרימה, שמות כלי דם עיקריים, הבקרה העצבית על המערכת הקרדיווסקולרית.

- מערכת הלימפה – מבנה ותפקוד האיברים הלימפתיים, הרכב וזרימת הלימפה (24 שעות).

7. מערכת הנשימה

אוניברסיטת תל אביב

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
תכנית כללית לתואר
בוגר בסייעוד

מבנה דרכי הנשימה מהאף עד הריאות, מבנה העץ הברונכיאלי, המבנה המיקרוסקופי של הריאות, הפיזיולוגיה של הנשימה; אזור, חילוף הגזים החיצוני וחילוף הגזים הפנימי, תפקודי ריאות ונפחי ריאה, השפעת הגיל. - (12 שעות)

8. מערכת השתן

מבנה ותפקוד הכליה; תהליכי יצירת השתן: סינון בלחץ, ספיגה חוזרת והפרשה, הבקרה על נפח השתן, מבנה מערכת השתן התחתונה: צינורות השתן (שופכנים), שלפוחית השתן וצינור השופכה; תהליך ההשתנה. מדורי נזלי הגוף, מאזן המים, החומצה והבסיס בגוף. - (12 שעות)

חלק ב' (סמסטר ב')

9. מערכת העצבים

ארגון ותפקוד מערכת העצבים, הרקמה העצבית: נוירונים ותאי הגליאה, הדחף העצבי, הסינפסה והמתווכים העצביים; מערכת העצבים המרכזית: מוח, חוט שדרה ומעטפותיו, נזל המוח וחוט השדרה; תפקוד חלקיו השונים של המוח וחוט השדרה; מערכת העצבים ההיקפית: עצבי השדרה ועצבי הראש, מערכת העצבים האוטונומית. מערכת החושים: ראייה, שמיעה, טעם וריח. - (16 שעות)

10. המערכת האנדוקרינית

מנגנוני הפעולה של הורמונים ודרכי הבקרה האנדוקרינית; הפרשה אוטוקרינית ופארה-קרינית, רשימת הבלוטות ההורמונליות וההורמונים: בלוטות יותרת המוח הקדמית והאחורית, ההיפופיזיס, בלוטת האצטרובל, התריס ויותרת התריס, הלב, יותרת הכליה, שחלות ואשכים. השפעות הגיל. - (10 שעות)

11. מערכת העיכול

מבנה צינור העיכול והאיברים הנילווים, תפקוד בלוטות העיכול; הרוק, הלב, הכבד; תהליכי העיכול: בליעה, ערבול, פירוק אנזימטי ופירוק כימי, ספיגה והוצאה; המנגנונים ההורמונליים והעצביים בבקרת תהליכי העיכול והניעות של צינור העיכול - (10 שעות)

12. מערכות הרבייה ותהליך ההפריה

- מערכת הרבייה הזכרית: מבנה וארגון אברי הרבייה, תהליך הספרמטוגנזה, השפעות הגיל;
- הרבייה הנקבית: מבנה וארגון איברי הרבייה, המחזור החודשי, תהליך התפתחות הביצית (האואוגנזה), השפעות הגיל על מבנה ותפקוד מערכת הרבייה הנקבית.
- תהליך ההפריה: מהמפגש בין הביצית ותא הזרע ועד השתרשות העובר בקיר הרחם. מבנה השליה, התפתחותה ותפקידיה, הפרופיל ההורמונלי של ההיריון (8 שעות)

ספרות חובה

- Tortora G.J., Bryan H & ,Derrickson, B.H. (2014). *Principles of anatomy and physiology* New York, NY: John Wiley & Sons.

ספרות מומלצת

- Osofsky, A. (2017). *אנטומיה ופיזיולוגיה של גוף האדם*. נורדיה, ישראל: הוצאת ידע, ספרות אקדמית בע"מ.

אנטומיה ופיזיולוגיה של האדם ב' (חלק ג')

Anatomy and Physiology part III

2 ש"ס, יילמד באנגלית

13. האנטומיה של העור

האפידרמיס, הדרמיס וההיפודרמיס, השכבות השונות, התאים המרכיבים כל חלק, נספחי העור - (6 שעות)

14. האנטומיה של מערכת התנועה

- מערכת השלד - סוגי עצמות, שמות העצמות, סוגי מפרקים, מבנה הכתף, המרפק, הירך והברך
- מערכת שרירי השלד: הכרת הקבוצות העיקריות של השרירים על פי תפקודם, המקור, האחיזה והיחסים ביניהם.

(18 שעות)

15. מערכת החושים

מבנה העין והאוזן, חוש הטעם, הריח והמגע (4 שעות)

ספרות חובה

- Tortora G.J., Bryan H & ,Derrickson, B.H. (2014). *Principles of anatomy and physiology* New York, NY: John Wiley & Sons.

תיאוריות ומחקר בסייעוד
שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס: שנה א' סמסטר א' יום ד' 10:00-08:00 ; 15:00-13:00
מרצה:

ד"ר סיגלית ורשבסקי RN, PhD
sigalwar@tauex.tau.ac.il
שעות קבלה: על פי תיאום מראש

רציונל:

הקורס "תיאוריות ומחקר בסייעוד" יתמקד ביסודות מקצוע הסייעוד ובתיאוריות נבחרות המבססות את המחקר והעשייה הקלינית בסייעוד. בד בבד, יעסוק הקורס גם בהתפתחות הסייעוד על רצף ההיסטוריה.

מטרות הקורס:

- הכרת מושגי היסוד בסייעוד ורכישת שפה מקצועית
- הכרת תיאוריות נבחרות בסייעוד וחשיבותן למחקר בסייעוד
- פיתוח בסיס תיאורטי לעשייה הסייעודית, על רצף מצבי בריאות וחולי של הפרט ומשפחתו.

יעדי הקורס:

בסיום הקורס הסטודנט:

- יכיר את תולדות הסייעוד והשינויים שעבר על רצף ההיסטוריה
- ימנה מושגים מקצועיים מרכזיים בסייעוד
- יכיר תיאוריות ומודלים בסייעוד כבסיס למחקר בסייעוד ולעשייה הסייעודית
- יגדיר מושגי יסוד המתייחסים לבריאות ורווחה

שיטות הוראה:

- הרצאות
- תרגילים מקוונים

נושאי השיעורים:

<u>פרקים בספרות חובה</u>	<u>תכנים</u>	<u>נושא</u>
Kozier & Erbs - Chapter 1, pp. 2-7 Historical And Contemporary Nursing Practice	התפתחות ברחבי העולם ובארץ נתונים מקצועיים על הסייעוד בארץ ובעולם	התפתחות היסטורית של מקצוע הסייעוד <u>2 שעות</u>

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בגר בסייעוד

Kozier & Erbs - Chapter 1, pp. 10-18 Historical and Contemporary Nursing Practice	תהליכי הכשרה בארץ ובעולם רישוי וחקיקה מסלולי קידום בסייעוד תפקידי האחות וסמכויותיה	החינוך לסייעוד בארץ ובעולם <u>2 שעות</u>
	תפיסת עולם ומשמעותה פרדיגמה מהי? גישות פילוסופיות ומדעיות והשפעתן על הסייעוד: <ul style="list-style-type: none"> • הומניזם • MASLOW 	מדע וסייעוד <u>1 שעות</u>
Kozier & Erbs - Chapter 1, pp. 14 The Metaparadigm for Nursing Kozier & Erbs - Chapter 20, pp. 356 - 367 Health Wellness and Illness	<ul style="list-style-type: none"> • אדם • סביבה • בריאות • סיעוד 	מטה-פרדיגמות בסייעוד בריאות ורווחה <u>4 שעות</u>
Kozier & Erbs - Chapter 2, pp. 28 – 33 Nursing Research	התאורטיקנית הראשונה והשפעתה על התפתחות המקצוע : <ul style="list-style-type: none"> • NIGHTINGALE 	התפתחות המחקר בסייעוד <u>2 שעות</u>
	<ul style="list-style-type: none"> • PARSON • LEININGER 	תאוריות בסייעוד כבסיס לעשייה סיעודית וביצוע מחקר <u>2 שעות</u>
https://Online.Norwich.Edu/Academic-Programs/Resources/5-Nursing-Theories-For-Nurse-Educators https://Nursing-Theory.Org/	<ul style="list-style-type: none"> • HENDERSON • ROPPER • OREM • SISTER C. ROY 	תאוריות יישומיות בסייעוד <u>6 שעות</u>
Kozier & Erbs - Chapter 1, pp. 19 Professional Identity Formation	<ul style="list-style-type: none"> • TRAVELBEE • BENNER 	תיאוריות בסייעוד ודימוי מקצועי <u>1 שעות</u>

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

Kozier & Erbs - Chapter 15, pp. 258-265 - Caring	• WATSON	CARE & CARING <u>2 שעות</u>
Kozier & Erbs - Chapter 1, pp. 4-10 Historical and Contemporary Nursing Practice	• מנהיגים בסייעוד	מגדר ואקטיביזם בסייעוד <u>2 שעות</u>
Kozier & Erbs - Chapter 21, pp. 371-383 Culturally Responsive Nursing Care	• כשירות תרבותית • התערבות סיעודית • מותאמת תרבותית	היבטים רב תרבותיים בסייעוד <u>2 שעות</u>

דרישות הקורס:

הנוכחות חובה בהתאם לתקנון תוכנית הלימודים.

דרישות קדם

אין

ציון

- מבחן מסכם 80% מהציון הסופי - (ציון עובר: 60).
- שני תרגילים, כל אחד מהם 10% מהציון הסופי (ציון עובר: 60). ציון התרגילים ישוקלל בציון הסופי רק במידה והתקבל ציון עובר.

מקורות ספרות חובה :

Berman, A., Snyder, S.J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, Process and Practice*. (11th Ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson

מקורות ספרות מומלצת:

Shahzad, S., Ali, N., Younas, A., & Tayaben, J. L. (2021). Challenges and approaches to transcultural care: An integrative review of nurses' and nursing students' experiences. *Journal of Professional Nursing*, 37(6), 1119-1131.

Parreira, P., Santos-Costa, P., Neri, M., Marques, A., Queirós, P., &

Salgueiro-Oliveira, A. (2021). Work methods for nursing care delivery. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4), 2088. <https://doi.org/10.3390/ijerph18042088>

Watson, J. (2012). *Human Caring Science: A Theory of Nursing* (2nd Ed.). Sudbury, MA: Jones & Bartlett Learning.

חוקים, חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסייעוד במסגרת הוראת מדעי הסייעוד

- חוק יסוד כבוד האדם וחירותו התנ"ב 1992
- פקודת בריאות העם 1940 סעיף 33
- פקודת הרופאים (נוסח חדש) התשל"ז 1976 סעיפים 1,7,59
- תקנות הרופאים – כשירויות לביצוע פעולות חריגות תשס"א, 2001
- תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) התשמ"א 1981
- תקנות בריאות העם (עוסקים בסייעוד בבתי חולים) (תשמ"ט) 1988
- תקנות בריאות העם (אישור תואר מומחה בסייעוד) התשע"ד 2013
- חוק זכויות החולה תשנ"ו, 1996
- הסתדרות האחיות והאחים בישראל 2018 הקוד האתי לאחיות ולאחים בישראל
- חוזר מנהל הסייעוד 144/2018 מיצוי הפוטנציאל התפקודי של האחיות במערך האישפוז והקהילה
- חוזר מנהל הסייעוד 144/2018 ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחיות המוסמכת

שיטות מחקר לסייעוד

שו"ת, 3 ש"ס

מועד הקורס:	סמסטר א', יום ד'
שעות:	10:00-13:00 ; 12:00-15:00
מרצות:	ד"ר ענת אורן
דוא"ל:	anatoren@post.tau.ac.il
ד"ר אנאבל ליפסיק פרידלנדר	דוא"ל:
שעות קבלה:	בתיאום מראש
דוא"ל:	anabel@post.tau.ac.il

רציונל

מקצוע הסייעוד כיום, בדומה למקצועות בריאות נוספים, מחייב מגוון רחב של מיומנויות וכישורים, ביניהם הערכת מידע מחקרי חדש, כבסיס להחלטות קליניות. בעולם היום, הצוות הסייעודי נדרש ללמוד באופן מתמיד ולהיות בעל יכולת לשקף, להעריך את העשייה הקלינית בהתבסס על ידע נרחב ההולך ומצטבר בנוסף נדרש הצוות המקצועי לתרום להרחבת הידע הקליני על בסיס מחקר.

תיאור הקורס

הקורס יקנה לסטודנטים מושגי יסוד בתחום המחקר המדעי בכלל, ובמחקר בתחום הסייעוד בפרט: מקורות וניסוח בעיית המחקר וההשערות, מסגרות תיאורטיות ומושגיות, דגימה, שיטות לאיסוף נתונים, מדידה – תוקף ומהימנות כלי המחקר.

מטרות הקורס

מטרתו של הקורס היא להקנות לסטודנטים מושגים בסיסיים במחקר מדעי, תוך פיתוח מיומנויות וכישורים לביצוע מחקר ולקריאה ביקורתית של מאמרים אמפיריים ודו"חות מחקר.

שיטות הוראה

- הרצאות
- תרגולים

נושאי הקורס

- **נושא 1 - מבוא למחקר בסייעוד בסביבה של פרקטיקה מבוססת ראיות:** המחקר בסייעוד, מקורות של ראיות במחקר בסייעוד, פרדיגמות במחקר בסייעוד
- **מושגים וצעדים בסיסיים במחקר:** שיטות למיון משתנים, הגדרות נומינליות ואופרציונליות, צעדים עיקריים במחקר כמותי
- **נושא 2 - השלב המושגי; המשגה ותכנון:** סקירה של בעיות מחקר ושאלות מחקר, תיאוריות, שימוש בתיאוריות במסגרת המחקר הכמותי והמחקר האיכותי, מטרת ההשערות במחקר הכמותי, ניסוחן ובדיקתן
- **נושא 3 - השלב התכנוני:** מדידה ואיכות הנתונים: מדידה, מהימנות, ותוקף

- **נושא 4 – השלב התכנוני; קשר וסיבתיות במחקר כמותי:** קשר סטטיסטי לעומת קשר סיבתי, תנאים לסיבתיות, משתנים מתערבים
- **נושא 5 - השלב התכנוני: מערכי מחקר במחקרים כמותיים:** מערכי מחקר ניסויים, דמויי-ניסוי ומערכים מתאמיים, ממד הזמן, תוקף פנימי ותוקף חיצוני
- **נושא 6 - השלב התכנוני; עריכת המחקר: דגימה:** אוכלוסייה, מדגם ודגימה, מערכי דגימה במחקרים כמותיים
- **נושא 7 - השלב התכנוני; עריכת המחקר: שיטות איסוף נתונים:** מגוון השיטות והמקורות לאיסוף נתונים במחקרים כמותיים ובמחקרים איכותיים, דיווחים עצמיים, תצפיות ומדדים ביו-פיזיולוגיים

דרישות הקורס

- הגשת מטלות במהלך הסמסטר במועדים שיקבעו.
- עמידה בבחינת סוף סמסטר (ציון עובר 60) וציון משוקלל לפחות 60 בקורס
- הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית. הנוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה לבחינה.

דרישות קדם

אין

ציון הקורס

- שקלול של ציון הבחינה המסכמת (80%)
- ציוני המטלות (20%).
- * ציון עובר במבחן הינו תנאי לקבלת ציון עובר בקורס.

חומר קריאה לשיעור ולתרגיל

- בייט- מרום, ר. (2001) שיטות מחקר במדעי החברה. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- Babbie, E.(2013).The Practice of Social Research (13th ed.).California: Wadsworth.
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2010). *Essentials of nursing research: Appraising evidence for nursing practice* (7th ed.). Philadelphia, PA : Wolters Kluwer Health/ Lippincott Williams and Wilkins.

בייט – מרום שיטות מחקר במדעי החברה	עמודים ב: The Practice of Social Research Babbie,	נושא
יח' 1 עמ'1-15	Chapter 1: 4-28	מטרות המחקר החברתי, בעיות קלאסיות במחקר אמפירי ומקורות הידע
יח' 1 עמ' 21-28	Chapter 2: 29-56	תיאוריה ומחקר
	Chapter 3: 57-75	קשר וסיבתיות
יח' 2 עמ' 5-8 , 17-25	Chapter 4: 78-103 Chapter 8: 211-234 Chapter 4: 88-91	מערכי מחקר: ניסוי ומתאמי ממד הזמן במחקרים מתאמיים

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

בייט – מרום שיטות מחקר במדעי החברה	עמודים ב: The Practice of Social Babbie, Research	נושא
יח' 1 עמ' 16-28 יח' 2 עמ' 1-5 יח' 2 עמ' 25-47.	Chapter 4: 82-88 Chapter 7: 161-207	יחידות מדידה ודגימה
יח' 6 עמ' 20-56 יח' 5 עמ' 3-9, 19-32	Chapter 9: 235-259 Chapter 10: 260-290 Chapter 11: 291-316	איסוף נתונים: הסקר התצפית ניתוח תוכן
יח' 3 עמ' 1-8. יח' 3 עמ' 9-44.	Chapter 5: 104-127	מדידה ואיכות כלי המדידה- תוקף ומהימנות

מבוא לפסיכולוגיה התפתחותית

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס:	סמסטר ב', ימים א', ד'
שעות:	11:00-13:00
מרצה:	ד"ר עדית גוטמן
שעות קבלה:	בתיאום מראש
דוא"ל:	idotka@tauex.tau.ac.il

רציונל

תיאור, הבנה והסבר של השינויים החלים באדם לאורך מעגל החיים, מבחינה רגשית, חברתית וקוגניטיבית, תוך התייחסות לשאלות יסוד של פסיכולוגיה התפתחותית (תורשה מול סביבה, המשכיות מול שינוי וכו'). יסקרו מושגי יסוד של התחום ויישומיהם לטיפול ולמחקר.

מטרת הקורס

היכרות עם המאפיינים הנורמטיביים של תקופות חיים שונות ועם התאוריות המסבירות אותם; הקניית מושגי יסוד בתחום הפסיכולוגיה ההתפתחותית; הכרת יישומים של הידע התאורטי לטיפול ולמחקר.

יעדי הקורס

הסטודנטים יוכלו להביא בחשבון את ההיבטים הפסיכולוגיים של מטופליהם, בין אם אלה הורים, תינוקות, ילדים או מתבגרים, ולפעול באופן המבטא הבנה של הצרכים והמאפיינים הייחודיים לבני הגילאים השונים הללו.

דרישות קדם

אין

שיטות הוראה

הרצאות וקריאת ספרות.

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון.
- קריאה של חומר תיאורטי;
- עמידה במבחן מסכם.

ציון

ציון עובר- 60 בבחינה רב ברירתית (אמריקאית)

נושאי הקורס

- הריון, לידה והורות
- מאפייני הילוד
- התפתחות פסיכוסקסואלית לפי פרויד
- תאוריית ההתקשרות
- ויניקוט
- מזג ו-ויסות
- התאוריה ההיבהביוריטית
- התפתחות קוגניטיבית
- התפתחות פסיכו סוציאלית לפי אריקסון
- גיל ההתבגרות

קריאת חובה

- יאלום, א. (2011). מושג המוות אצל ילדים. בתוך פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית, הוצאת מאגנס, האוניברסיטה העברית, עמ' 64-93
- כצלסון, ע. (2009). התמודדות הורים עם מחלות כרוניות של ילדיהם. כוורת 17, עמ' 57-60.
http://kaveret.colman.ac.il/files/03_2014/17_25.pdf
- Brummelte, S. et al. (2012). Procedural pain and brain development in premature newborns. *Annals of neurology*, 71(3), 385-396.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1002/ana.22267>
- קריאת רשות
- אפלמן, ח. (2010). שלבים ראשונים של ההתפתחות: זרקור על התיאוריות של בולבי ושל מאהלר. האוניברסיטה הפתוחה, רעננה. עמ' 12-39.
- אריקסון, ה. א. (1960). שמונה שלבים של האדם. מתוך: ילדות וחברה (עמ' 184-197). מרחביה:ספרית פועלים.
<http://www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=90609059#1.undefined.0.fitpage>
- גולדברג, א., גוטמן, ה. שחאדה, נ. וויסמן, ה. (2012). מתבגרים החולים בסוכרת נעורים: תחושת קוהרנטיות ממתווכת בין איכות הטיפול העצמי לבין איזון סוכרתי. *Journal of Israeli pediatrics*, 78, עמ' 8-9.
<http://www.medicalmedia.co.il/publications/ArticleDetails.aspx?artid=5376&sheetid=378>
- הולין, פ. (2005). גישות התנהגותיות לבעיות בילדות. אה, ישראל. עמ' 30-37.
- מיטשל, ס. א. ובלאק, מ. ג. (2006). פרויד ומעבר לו. תולעת ספרים, ישראל.
- סרוף, א', קופר, ר', דהארט, ג' (1998). התפתחות הילד, טבעה ומהלכה. רמת אביב: אוניברסיטה פתוחה
- פיאז'ה, ז. (1972). הפסיכולוגיה של הילד. ספרית פועלים, מרחביה. עמ' 124-134.

www.kotar.co.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=92048749&sSelectedTab=\tdBookInfo#135.

[2122.2.none](#)

- קלינגמן, א. ואייזן, ר. (1990). ייעוץ פסיכולוגי. רמות, תל אביב
- רוזנטל, מ., גת, ל. וצור, ח. (2008). לא נולדים אלימים. הוצאת הקיבוץ המאוחד, ישראל. עמ' 62-43, 106-89
- שוורץ אטיאס, ע. ודרייר, י. (2014). היבטים בהתמודדותם של מתבגרים ומבוגרים צעירים חולי סרטן. ביטאון הסייעוד האונקולוגי בישראל, כ"ו (3).

http://www.ions.org.il/ImagesFck/Siud/file/%D7%91%D7%98%D7%90%D7%95%D7%9F%20%D7%A1%D7%99%D7%A2%D7%95%D7%93%20%D7%90%D7%95%D7%A0%D7%A7%D7%95%D7%9C%D7%95%D7%92%D7%99/2014/%D7%92%D7%99%D7%9C%D7%99%D7%95%D7%9F%20%D7%9E%D7%A1%203/%D7%96_%D7%94%D7%99%D7%91%D7%98%D7%99%D7%9D%20%D7%91%D7%94%D7%AA%D7%9E%D7%95%D7%93%D7%93%D7%95%D7%AA%20-%D7%A2%D7%9E40-53.pdf

- Fox, E., & Riconscente, M. (2008). Metacognition and self-regulation in James, Piaget, and Vygotsky. Pg.373-374, 378-382. Educational Psychology Review <https://doi.org/10.1007/s10648-008-9079-2>

<http://web.ebscohost.com/ehost/detail?sid=82473346-a11f-42d5-86ec-4eb14f387386%40sessionmgr13&vid=1&hid=26&bdata=JnNpdGU9ZWZwhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#db=aph&AN=35077633>

פרמקולוגיה

שיעור ותרגיל, 5 ש"ס

<u>מועד הקורס</u>	שנה א', סמסטר ב'
<u>שעות</u>	שעור תרגיל
	קבוצה א' – 13:00-17:00 קבוצה ב' – 14:00-18:00 קבוצה ג' – 16:00-18:00
<u>מרכזת התחום</u>	ד"ר אנג'לה רובן דוא"ל: angellruban@tauex.tau.ac.il
<u>מרצה</u>	ד"ר הילה קונטנטה (קבוצה א') דוא"ל: HillaKontente@gmail.com
	ד"ר הן ניסן (קבוצה ב') דוא"ל: RNissan5@gmail.com
<u>שעות קבלה</u>	בתיאום מראש
<u>רציונל</u>	הכרת תרופות וחומרי רפואה חיונית הן להשכלה והן לחינוך המקצועי של הלומדים לתואר בוגר בסייעוד.
<u>מטרות הקורס</u>	היכרות עם המושג תרופה, הבנת מנגנוני הפעולה של תרופות כבסיס לטיפול מושכל ונכון במצבי מחלה שונים. הכרת התרופות הנפוצות למצבי מחלה שכיחים, האמצעים להפחתת הרעילות ותופעות לוואי, התאמה מרבית של תרופה לחולה הספציפי.
<u>יעדי הקורס</u>	חשיפה למושגי היסוד בפרמקולוגיה תוך הבנת שיקולי הטיפול והניטור התרופתי. הקניית ידע שיאפשר לסטודנט לקשור בין מצבי החולי השונים לבין הטיפול התרופתי. הקניית ידע שיאפשר לצפות ו/או לזהות תופעות הלוואי ואינטראקציות בין תרופתיות.
<u>שיטות הוראה</u>	<ul style="list-style-type: none">• הרצאות• תרגילים ומשחקי למידה ממוחשבים
<u>דרישות הקורס</u>	<ul style="list-style-type: none">• הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון. ההיעדרות המותרת מהשיעורים היא עד 20% מהשיעורים (כולל היעדרויות מוצדקות).• נוכחות בהרצאות ובתרגילים, מעבר בבחינה הסופית בציון של לפחות 60.
<u>דרישות קדם</u>	קורס כימיה וביוכימיה וקורס אנטומיה ופיזיולוגיה
<u>ציון</u>	הציון הסופי של הקורס מורכב על פי הפירוט הבא: <ul style="list-style-type: none">• 85% - בחינה סופית בציון של לפחות 60.• 15% - ממוצע ציונים של סך כל התרגילים (ציון של התרגילים ישוכלל עם ציון הסופי רק למי שקיבל ציון של 60 ומעלה בבחינה הסופית). תרגילים יבצעו

בערכת מודל בדומה למבחן הממוחשב עם ציון המחושב בסיום התרגיל. על התלמידים לסיים את התרגיל תוך שבוע מפתיחתו.

נושאי השיעורים

	מבוא כללי	1
פרמקוקינטיקה	תנועת התרופה בגוף	2
פרמקודינמיקה	מנגנוני פעולה של תרופות	3
<ul style="list-style-type: none"> • המערכת הפרא סימפתטית, אצטילכולין • המערכת הסימפתטית, נוראדרנלין 	התערבות תרופתית במערכת העצבים האוטונומית	4
<ul style="list-style-type: none"> • אופיאידים, מעכבי COX • אסטמה • מחלת ריאות חסימתית כרונית 	משככי כאב תרופות לטיפול במחלות דרכי הנשימה	5 6
	תרופות לטיפול ביתר לחץ דם	7
	תרופות לטיפול במחלת לב איסכמית	8
	תרופות לטיפול באי ספיקת לב	9
	תרופות להפרעות במקצב הלב	10
	תרופות לטיפול בסוכרת	11
	חומרים אנטי בקטריאליים	12
	תרופות נוגדות קרישת דם	13

נושאי התרגילים

	חזרה על פרמקוקינטיקה	1
	חזרה על פרמקודינמיקה	2
	חזרה על המערכת האוטונומית	3
	חזרה על תרופות לטיפול ביתר לחץ הדם	4
	מחלת לב איסכמית ואוטם שריר הלב	5

חזרה על תרופות לטיפול במחלות של דרכי הנשימה	6
חזרה על תרופות לטיפול בסוכרת	7
חזרה על תרופות אנטי בקטריאליות	8

ספרות חובה

- Comerford, K. (Ed.) (2022). #1 Nursing 2022 Drug Handbook. Philadelphia, PA: Wolters.
- פורטה – ספר כיס על תרופות, ה.קונטנטה, 2021, www.ForteBook.co.il

ספרות מומלצת

תל אביב: דיונון מבית פרובוק בע"מ. (זמין אונליין בקישור הבא: https://kotar.cet.ac.il/KotarApp/Viewer.aspx?nBookID=100901382)	מזרחי, י (2013)	המדריך השלם בפרמקולוגיה (מהדורה חמישית).
Pharmacology. International Edition:	Lippincott Williams & Wilkins. Harvey, R.A. (Ed.). (2011)	Lippincott's illustrated reviews. (5th Ed.)
New York, NY: McGraw-Hill.	Brunton, L., Knollman, B. (2013).	Goodman & Gilman's. The pharmacological basis of therapeutics. (13th ed.)
International Edition: McGraw Hill Companies, Inc.	Katzung, B.G. (Ed.). (2014).	Basic and clinical Pharmacology. (14 th ed.)
Herzliya, Israel: Shirol	Bergman, S.H. (Ed.) (2014)	Medic: updated bi-monthly list of drugs
International Edition:	Lippincott Williams & Wilkins. (2009)	Clinical pharmacology made incredibly easy (3rd ed.)
International Edition: McGraw Hill Companies, Inc.	Katzung, B.G. (Ed.). (2014).	Basic and clinical pharmacology. (14th ed.).
St. Louis, MO: Elsevier Mosby.	McKenry, L.M., Tessier, E.G., & Hogan, M.A. (2006).	Mosbey's pharmacology in nursing. (22nd ed.)

מידע תרופתי באינטרנט

- <http://www.rxlist.com>
- <http://www.clalit.co.il> (אתר של קופת חולים כללית)
- <http://health.gov.il> (אתר של משרד הבריאות)
- <http://www.antidrug.gov.il> (אתר הרשות למלחמה בסמים)

מבוא לסטטיסטיקה וניתוח נתונים

שיעור ותרגיל, 5 ש"ס

מועד הקורס:	סמסטר ב', תרגיל;
שעות:	שיעור: יום א' 11:00 - 08:00; יום ד' 11:00-08:00 תרגיל: יום ב' 14:00-16:00; 10:00-12:00
מרצות:	ד"ר אנאבל ליפסיק-פרידלנדר דוא"ל: anabel@post.tau.ac.il ד"ר ענת אורן דוא"ל: anatoren@tauex.tau.ac.il
שעות קבלה:	בתיאום מראש

רציונל

סטטיסטיקה עוסקת באיסוף, עיבוד וניתוח נתונים, כבסיס להסקת מסקנות התורמות לבניית גוף ידע מדעי והרחבתו. שימוש בכלים סטטיסטיים חיוני להתפתחות אקדמית, המחייבת עיסוק במחקר אמפירי. על מנת שמטפל מיומן יוכל לבצע מחקר באופן עצמאי, או כחלק מצוות רב תחומי, עליו להכיר ולהבין את התהליכים הסטטיסטיים העומדים מאחורי התהליכים אלו ולהיות מסוגל לבצעם באמצעות התוכנות הסטטיסטיות המיועדות לכך.

מטרת הקורס

להקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תיאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח מיומנות השימוש בתוכנת SPSS.

יעדי הקורס

- יכולת לנתח ולהבין נתונים סטטיסטיים
- יכולת לבצע את המבחן הסטטיסטי המתאים על פי מטרת המחקר והמשתנים המעורבים בה
- שליטה בתוכנת SPSS

משך הקורס

- 3 שעות הרצאה;
- 2 שעות תרגול (בחדרי מחשב)

דרישות הקורס/מטלות

- הנוכחות בשיעורים היא חובה על פי תקנון התוכנית. הנוכחות בשיעורים היא תנאי להגשה לבחינה.
- מטלות בסטטיסטיקה – הגשה כל שבועיים
- תרגילים ב – SPSS-הגשה בתאריכים שיקבעו במהלך הסמסטר

דרישות קדם

קורס שיטות מחקר

הרכב הציון הסופי

- בחינה מסכמת בסטטיסטיקה –80%. ציון עובר 60 לפחות.
- הגשת מטלות ותרגילים - 20%
- * (לתרגילים יהיה ציון אך על מנת לקבל את מלוא הנקודות עבור התרגיל יש צורך רק בציון עובר)

נושאי השיעורים

16. הכרת תוכנת **SPSS**: פתיחת קובץ נתונים, מבנה קובץ, הגדרת משתנים, פקודות: **SELECT**, **COMPUTE**, **RECODE**

17. סטטיסטיקה תיאורית:

- מיון משתנים, לוחות שכיחות, תיאור גרפי של נתונים
 - ביצוע באמצעות SPSS
- מדדי מרכז: ממוצע, חציון ושכיח
 - ביצוע באמצעות SPSS
- מדדי פיזור: טווח, תחום בין רבעוני, סטיית תקן
 - ביצוע באמצעות SPSS
- מדדי מיקום יחסי: אחוזונים וציוני תקן
 - ביצוע באמצעות SPSS
- התפלגות נורמלית והתפלגות נורמלית סטנדרטית
 - ביצוע באמצעות SPSS
- מדדי קשר: מתאם פרסון, מתאם ספרמן ומתאם קרמר: חישוב והצגה גרפית
 - ביצוע באמצעות SPSS

18. סטטיסטיקה היסקית

- משפט הגבול המרכזי והתפלגות הדגימה לגבי הממוצע
- משמעות של אמידה באמצעות רווח בר סמך
- בדיקת השערות על מדגם אחד
 - בדיקת השערות על ממוצע באוכלוסייה כאשר השונות ידועה
 - בדיקת השערות על ממוצע באוכלוסייה כאשר השונות לא ידועה
 - ביצוע באמצעות SPSS, פקודה **ONE SAMPLE T-TEST**
- בדיקת השערות על שני מדגמים: תלויים ובלתי תלויים

INDEPENDENT SAMPLE ו- SAMPLES PAIRED T-TEST פקודה, SPSS ביצוע באמצעות SPSS, T TEST

• קשר בין משתנים

○ מבחן חי בריבוע, מקדמי מתאם פירסון וספרמן

○ ביצוע באמצעות SPSS, פקודה CROSSTABS, SCATTERPLOT, CORRELATION

ספרות

- אייזנברג, ר., תש"ן, סטטיסטיקה ללא סטטיסטיקאים, חלק א' ירושלים: אקדמון.
- בייט-מרום, ר. 1987. מבוא לסטטיסטיקה. תל-אביב: עם עובד.
- ברק, נ. וקופמן ה. (2000). SPSS לחלונות – מדריך לסטודנט. ירושלים: אקדמון.
- זמיר, ש. ובייט-מרום, ר. 1993. מבוא לסטטיסטיקה לתלמידי מדעי החברה - א', כרך ראשון, סטטיסטיקה תיאורית, יחידות 1-5, רמת-אביב, האוניברסיטה הפתוחה.
- שריד, מ. ושריד, י. (2005). המדריך העברי למשתמש בתוכנת SPSS לחלונות (מהדורה שלישית). חיפה.
- Agresti, A., & Finlay, B. (1997). *Statistical Methods for the Social Sciences* (Third edition). Prentice-Hall.
- Brace, N., Kemp, R., Snelgar, R. (2000). *SPSS for Psychologists, A Guide to Data Analysis Using SPSS Windows*, MacMillan Press LTD, London.
- Bryman, A., & Cramer, D. (2001). *Quantitative data analysis: With SPSS release 10 for Windows*. London: Routledge.
- Cohen, J., Cohen, P., West, S. G., & Aiken, L. S. (2003). *Applied multiple regression / correlation analysis for the behavioral sciences*, 3rd ed. Hillsdale: Erlbaum.
- Dietz, D., Barr, C, and Cetinkaya-Rundel, M.(2015). *OpenIntro Statistics,(3rd Edition)*. OpenIntro publisher.
- Field, A.,(2000), *Discovering Statistics Using SPSS for Windows* ,London: Sage Publications.
- Whitley, T. (2011). *Study Guide and Computer Workbook to accompany Arthur Aron, Elaine Aron, and Elliot Coup's Statistics for the Behavioral and Social Sciences: A Brief Course. (5thEdition)*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.

פתולוגיה כללית וספציפית

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א', סמסטר ב', יום ב'
שעות:	14:00-16:00 ; 12:00-14:00
מרצה:	ד"ר גיתית אטלי
שעות קבלה:	בתיאום מראש
דוא"ל:	gattali.h@gmail.com

רציונל

הקורס בפתולוגיה מקשר בין מדעי היסוד לבין הנושאים הקליניים ומורכב משני חלקים עיקריים: פתולוגיה כללית ופתולוגיה ספציפית.

הפתולוגיה הכללית עוסקת בתהליכים שונים, סיבותיהם, ומנגנוניהם באיברים וברקמות. הפתולוגיה הספציפית עוסקת בתהליכים ומחלות מערכתיות בגוף האדם.

מטרות הקורס

- להגדיר מושגים בסיסיים בפתולוגיה
- להקנות ידע והבנה של הקשר שבין שינויים פתולוגיים וסימנים קליניים.
- להסביר:
 - תהליכי חולי שונים, על ביטוייהם באיברים וברקמות השונות
 - סיבות לתהליכים אלה
 - מנגנונים וצורת התפתחותם של התהליכים

יעדי הקורס

- הסטודנט ידע להגדיר מושגים בסיסיים בפתולוגיה
- הסטודנט ידע להסביר ולתאר את הקשר שבין שינויים פתולוגיים, הפרעות בפעילות פיזיולוגית שלהם וסימנים קליניים.
- הסטודנט ידע להסביר:
 - תהליכים חולניים שונים על ביטוייהם באיברים וברקמות שונות
 - את המנגנונים של אותם תהליכים וצורת התפתחותם עם הזמן.

שיטות הוראה

- הרצאות ודיונים
- המחשה בעזרת מצגות וסרטים

נושאי השיעורים

- מבוא לפתולוגיה – מושגי יסוד
- תהליכי הסתגלות תאית
- נזק תאי ומוות תאי
- דלקת חריפה וכרונית
- תהליכי ריפוי רקמות, פיברוזיס והתחדשות תאים
- גידולים שפירים וממאירים – צביעה היסטולוגית ודרכי פיזור הגרורות
- הפרעות המודינמיות: פקקת, תסחיפים, בצקות, גודש, דימומים וסוגי הלב
- מחלות כלי דם
- מחלות לב
- מחלות דרכי נשימה

דרישות הקורס

הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון.

דרישות מוקדמות

קורס באנטומיה פיזיולוגיה.

ציון

בחינה מסכמת – ציון עובר 60.

ספרות מומלצת

- Kumar, V., Cortan, R.S., Robbins, S.L. (eds). (2018). *Robbins and Cotran: Pathologic basis of Disease*, 9th ed. St. Louis, MO: W.B. Saunders.

מודלים בקבלת החלטות

	מועד הקורס:	שנה א' סמסטר א'
	שעות:	יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
	מתאמת:	שפיר שרית – RN, MA כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס רבין (דינה)
shsarital@clalit.org.il	דוא"ל:	
	ראשות החטיבה:	גבאי עדנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, שייברון
ednag@tlvmc.gov.il	דוא"ל:	
		כבהא איאת - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, הלל יפה
aiatk@hymc.gov.il	דוא"ל:	
		שניידר נטלי - RN, MPH כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס מאיר
natali264@gmail.com	דוא"ל:	
		סנדרס נעמה – RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיבא
Naama.sanders@sheba.health.gov.il	דוא"ל:	
		שמחה יאנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון
yana@wns.gov.il	דוא"ל:	

רציונל

אחיות נדרשות לקבל החלטות עליהן מתבססת העשייה המקצועית בכל תחומי המקצוע. כאשר מדובר בטיפול ההחלטות חייבות להתבסס על בסיס איסוף נתונים אודות המטופל, תוך קביעת תכנית טיפול המותאמת לצרכיו. מיצוי האחריות המקצועית בקבלת החלטות מחייב חשיבה קריטית, פיתוח מנגנוני בקרה ורפלקסיה.

מטרת הקורס

הכרת מודלים בקבלת החלטות של חשיבה קריטית, כבסיס לתהליך קבלת החלטות בעשייה הסייעודית

שיטות הוראה

הרצאות, למידה עצמית

דרישות הקורס

נוכחות חובה בשיעורים על פי תקנון התוכנית

דרישות קדם

אין

ציון

מבחן מסכם – ציון עובר 60

נושאי השיעורים

פרקים בספרות חובה	תכנים	נושא
<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 9: Critical Thinking and Clinical Reasoning 	<ul style="list-style-type: none"> מיומנויות, גישות ומרכיבי חשיבה קריטית יישום חשיבה קריטית בסייעוד פיתוח מיומנויות של חשיבה קריטית 	חשיבה ביקורתית
<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 10: Assessing Ch. 11: Diagnosis Ch. 12: Planning Ch. 13: Implementing and Evaluating Ch. 14: Documenting and Reporting 	<ul style="list-style-type: none"> אומדן אבחון תכנון התערבות הערכה עקרונות ברישום ודיווח 	תהליך קבלת החלטות ופתרון בעיות בסייעוד, רישום ודיווח
סיכום שעות ההוראה : 14 שעות		

ספרות חובה

Berman, A., Snyder, S.J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of Nursing* (11th ed.). New Jersey, NY: Prentice Hall.

חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסייעוד במסגרת הוראת הקורס

מקור וסימוכין	שם הנוהל/הנחייה/חוק	נושא ההוראה
חוזר מנהל הסייעוד מס' 151/2019	תהליך העברת משמרת" מקל " במערך האשפוז והקהילה	
חוזר מנהל הסייעוד מס' 118/16 https://www.health.gov.il/hozer/ND118_2016.pdf	הבטחת רצף הטיפול הסייעודי בעת שיחרור ממוסד רפואי – עידכון חוזר 2016	

ספרות מומלצת

Carpenito, L.J. (2016). *Nursing diagnosis. Application to clinical practice (15th ed.)*. Lippincott.

Doenges, M.E., Moorhouse, M.F., Murr, A.C., & Geissler-Murr, A. (2016). *Nursing diagnosis manual: Planning, individualizing and documenting client care (5th ed.)*. Davis Co.

Potter, P. (2016). *Basic nursing: Critical thinking approach. (9th ed.)*. Mosby.

כלי אומדן

שיעור, 3 ש"ס

	מועד הקורס:	שנה א' סמסטר א'
	שעות:	יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
	מתאמת:	שפיר שרית – RN, MA כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס רבין (דינה)
shsarital@clalit.org.il	דוא"ל:	
	ראשות החטיבה:	גבאי עדנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיינברון
ednag@tlvmc.gov.il	דוא"ל:	
		RN, MA - כבהא איאת - ביה"ס האקדמי לסייעוד, הלל יפה
aiatk@hymc.gov.il	דוא"ל:	
		שניידר נטלי - RN, MPH כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס מאיר
natali264@gmail.com	דוא"ל:	
		סנדרס נעמה – RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיבא
Naama.sanders@sheba.health.gov.il	דוא"ל:	
		שמחה יאנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון
yana@wns.gov.il	דוא"ל:	

רציונל

הקורס יעסוק במיומנויות אומדן השונות והמגוונות המהוות את הבסיס לעשייה המקצועית, תוך הדגשת עקרונות העשייה ורציונל לביצוע.

מטרת הקורס

הכרת כלי אומדן בעשייה סיעודית, ברצף מצבי בריאות וחולי.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנטים ירכשו מיומנויות אומדן הרלוונטיות לעשייה סיעודית.

שיטות הוראה

- הרצאות

- הדגמה ותרגילים

דרישות הקורס

השתתפות חובה בכל השיעורים על פי תקנון התוכנית קריאת ספרות חובה

דרישות קדם

אין

ציון

מבחן מסכם – ציון עובר 60

נושאים	תכנים	פרקים בספרות
אומדן סימנים חיוניים	חום, דופק, נשימה, לחץ דם, ריווי חמצן.	<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 28: Vital Signs,
12 שעות		
אומדן עור	אומדן פיזיקלי של העור, שלמות העור, אומדן פצעים ופצעי לחץ, מניעה וטיפול בהם	<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 29: Health Assessment Skin, Ch. 36: Skin Integrity and Wound Care,
10 שעות		
בטיחות פיזית ובקטריאלית	מניעת זיהומים (Asepsis), היגיינת ידיים, אמצעי הגנה סטנדרטיים (Standard Precautions), בידוד, סוגים ועקרונות. גורמים המשפיעים על בטיחות פיזית, גורמי סיכון ברצף החיים, הבטחת בטיחות במערכת הבריאות.	<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 31: Asepsis, Ch. 32: Safety,
12 שעות		
יציבה וניעות	גורמים המשפיעים על התנועה, אומדן יציבה, סיבוכי חוסר ניעות ומניעתם תוך הקפדה על עקרונות הבטיחות של המטפל בניעות המטופל.	<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 44: Activity and Exercise,
2 שעות		
היגיינה	גורמים המשפיעים על דפוסי ההיגיינה, אומדן, דרכים ואמצעים לשמירת ההיגיינה האישית של המטופל.	<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 33: Hygiene,
2 שעות		

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בגר בסייעוד

<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 45: Sleep, 	<p align="center">פיזיולוגיה של שלבי השינה, הגורמים המשפיעים, הפרעות שכיחות בשינה, אומדן, מניעה וטיפול בבעיות השינה.</p>	<p align="center">מנוחה ושינה</p>
2 שעות		
סיכום שעות ההוראה: 40 שעות		

ספרות חובה

Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of nursing: Concepts, process, and practice* (11th ed.). Pearson Education.

חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסייעוד במסגרת הוראת הקורס

יציבה וניעות	
https://www.health.gov.il/hozer/ND55_03.pdf	משרד הבריאות (2003). איתור חולים הזקוקים לעזרה בניידות; חוזר מנהל הרפואה 55/2003.
בטיחות פיזית	
https://www.health.gov.il/hozer/ND145_2019.pdf	משרד הבריאות (2019). איתור מסוכנות לנפילות בקרב מטופלים באשפוז ובקהילה; חוזר מנהל הסייעוד 145/2019.
https://health.gov.il/hozer/mr15_2009.pdf	משרד הבריאות (2009). החלטה להגבלה פיזית או התרת הגבלה לצורך מתן טיפול רפואי; חוזר מנהל הרפואה 15/2009.
בטיחות בקטריאלית	
https://www.health.gov.il/hozer/mr24_2009.pdf	משרד הבריאות (2009). היגיינת ידיים במוסדות רפואיים; חוזר מנהל הרפואה 24/2009.
https://www.health.gov.il/hozer/mr10_2010.pdf	משרד הבריאות (2010). אמצעי זהירות שגרתיים במוסדות רפואיים; חוזר מנהל הרפואה 10/2010.
פצעים	
https://www.health.gov.il/hozer/ND153_2019.pdf	משרד הבריאות (2019). מניעה וטיפול בפצע לחץ במערך האשפוז ובקהילה; חוזר מנהל הסייעוד 153/2019.

https://www.health.gov.il/hozer/ND126_2017.pdf	משרד הבריאות (2017). החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצעי לחץ מדרגה ראשונה ושנייה; חוזר מנהל הסייעוד 126/2017.
https://www.health.gov.il/hozer/ND166_2020.pdf	משרד הבריאות (2020). החלטה על טיפול בפצעים קשיי ריפויי דרגה 3, 4 באמצעות חבישות מתקדמות וטכנולוגיות לריפוי פצעים כפעולת סייעוד לאחות מוסמכת בקהילה ובמתאר הבית; חוזר מנהל הסייעוד 166/2020.
המחלקה להנחיות מקצועיות, מנהל הסייעוד, משרד הבריאות (2022). ריכוז פעולות סייעוד וחריגות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחות המוסמכת. https://www.health.gov.il/UnitsOffice/nursing/Documents/excra_procedures.pdf	

ספרות מומלצת

Flynn, M., & Mercer, D. (2018). *Oxford handbook of adult nursing (2th ed.)*. Oxford University Press.

בדיקת עזר ואבחון

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' סמסטר ב'
שעות:	יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
מתאמת:	שפיר שרית - RN, MA כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס רבין (דינה)
דוא"ל:	shsarital@clalit.org.il
ראשות החטיבה:	גבאי עדנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיינברון
דוא"ל:	ednag@tlvmc.gov.il
דוא"ל:	כבהא אית - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, הלל יפה
דוא"ל:	aiatk@hymc.gov.il
דוא"ל:	שניידר נטלי - RN, MPH כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס מאיר
דוא"ל:	natali264@gmail.com
דוא"ל:	סנדרס נעמה - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיבא
דוא"ל:	Naama.sanders@sheba.health.gov.il
דוא"ל:	שמחה יאנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון
דוא"ל:	yana@wns.gov.il

רציונל

אבחון מצב המטופל מאפשר לבסס החלטות על עשייה המקצועית. במהלך הקורס ילמדו בדיקות עזר וכלי אומדן כבסיס לאבחון רפואי וסייעודי של המטופל

מטרת הקורס

הקניית בסיס ידע תיאורטי ומיומנויות לצורך ביצוע אומדנים ובדיקות עזר למטופלים ברצף מצבי הבריאות של הפרט ומשפחתו.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנטים:

- ירכשו מיומנויות אומדן הרלוונטיות לעשייה סיעודית

- יכירו בדיקות עזר לצורך אבחון במצב המטופל
- יבינו את תפקיד האחות בתהליכי אבחון כמו: עקרונות הכנה, הדרכה ומעקב

שיטות הוראה

- הרצאות
- הדגמה ותרגול

דרישות הקורס

נכחות חובה בשיעורים ובתרגולים על פי תקנון התוכנית.

דרישות קדם

אין

ציון

מבחן מסכם – ציון עובר 60

נושאי השיעורים

פרקים בספרות	תכנים	נושאי הקורס
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). • Ch. 29: Health Assessment, • Berman et al., (2021). • Ch. 38: Sensory Perception, 	<p>מטרות ביצוע אומדן הפיזיקלי, הכנת המטופל והסביבה לבדיקה, שיטות הבדיקה: הסתכלות, מישוש, ניקוש והאזנה. אומדן פיזיקלי של בית חזה: קולות נשימה, מבנה בית חזה הסתכלות, מישוש, ניקוש והאזנה, בדיקת Fremitus. אומדן פיזיקלי לב וכלי דם: האזנה, מישוש וניקוש. אומדן כלי דם מרכזיים ופריפריים. אומדן פיזיקלי בטן: הסתכלות, האזנה, מישוש וניקוש. אומדן נוירולוגי: סטטוס מנטלי (שפה, אוריינטציה, זיכרון, טווח קשב ויכולת חישוב), Mini Mental State Examination, רמת הכרה - Glasgow Coma Scale, תפקוד מוטורי, תפקוד סנסורי.</p>	אומדן פיזיקלי
14 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). • Ch. 30: Pain Management, 	מבוא לכאב, פתופיזיולוגיה של כאב, אומדן ועקרונות הטיפול בכאב.	כאב
6 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). 	סיוע באומדן ואבחון מצבו רפואי של המטופל בעזרת בדיקת דם, איסוף דגימות של נוזלי גוף, טכניקות להסתכלות ישירה	בדיקות עזר

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

פרקים בספרות	תכנים	נושאי הקורס
<ul style="list-style-type: none"> Ch. 34: Diagnostic Testing, 	ובלתי ישירה על איבר ו/או תפקוד מערכות הגוף, ניקור/ ביופסיה של נוזל או רקמה, ביצוע בדיקות דימות (CT, MRI, US, PET). מטרות ביצוע הבדיקות, הסכמת המטופל, הכנה ומעקב סיעודי אחר המטופל לפני הבדיקה, במהלכה ולאחריה.	ואבחון
6 שעות		
סיכום שעות ההוראה: 26 שעות		

ספרות חובה

Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of nursing: Concepts, process, and practice* (11th ed.). Pearson Education.

חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסייעוד במסגרת הוראת הקורס

בדיקות עזר ואבחון	
https://www.health.gov.il/LegislationLibrary/Zchuyot_01.pdf	חוק זכויות החולה- התשנ"ו 1996.
כאב	
https://www.health.gov.il/hozer/ND155_2019.pdf	משרד הבריאות (2019). אומדן, מניעה וטיפול בכאב ע"י אחות מוסמכת במערך האשפוז והקהילה; חוזר מנהל הסייעוד 155/2019.
המחלקה להנחיות מקצועיות, מנהל הסייעוד, משרד הבריאות (2022). ריכוז הפעולות סיעוד וחריגות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחות המוסמכת.	
https://www.health.gov.il/UnitsOffice/nursing/Documents/extra_procedures.pdf	

ספרות מומלצת

Bickley, L. S., Szilagy, P. G., & Hoffman, R. M. (2021). *Bates' guide to physical examination and history taking* (13th ed.). Wolters Kluwer.

Ignatavicius, D. D., Workman, M. L., & Rebar, C. R. (2021). *Medical-surgical nursing: Concepts for interprofessional collaborative care* (N. M. Heimgartner, Ed.; 10th ed.). Elsevier.

מיומנויות קליניות והתערבויות טיפוליות

שיעור, 3 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' סמסטר ב'
שעות:	יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
מתאמת:	שפיר שרית – RN, MA כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס רבין (דינה)
דוא"ל:	shsarital@clalit.org.il
ראשות החטיבה:	גבאי עדנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיינברון
דוא"ל:	ednag@tlvmc.gov.il
דוא"ל:	כבהא איתת - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, הלל יפה
דוא"ל:	aiatk@hymc.gov.il
דוא"ל:	שניידר נטלי - RN, MPH כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס מאיר
דוא"ל:	natali264@gmail.com
דוא"ל:	סנדרס נעמה – RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיבא
דוא"ל:	Naama.sanders@sheba.health.gov.il
דוא"ל:	שמחה יאנה - RN, MN ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון
דוא"ל:	yana@wns.gov.il

רציונל

הקורס יעסוק במיומנויות קליניות שונות המהוות את הבסיס לעשייה המקצועית, תוך הדגשת עקרונות העשייה ורציונל לביצוע

מטרת הקורס

הקניית ידע והבנה בטיפול הסייעודי הקליני במצבי בריאות וחולי שונים.

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנטים:

- ירכשו מיומנויות אומדן הרלוונטיות לעשייה סיעודית: טיפול תרופתי, טיפול בצנתרים בכלי דם, שיטות הזנה, מתן דם.
- ירכשו מיומנויות קליניות לצורך ביצוע התערבויות סיעודיות למטופלים – איזון משק נוזלים ואלקטרוליטיים בגוף האדם, חישוב מינוני תרופות ותוכניות נוזלים.

שיטות הוראה

- הרצאות
- הדגמה ותרגול בכיתה

דרישות הקורס

- השתתפות חובה בכל השיעורים והתרגולים על פי תקנון התוכנית
- ספרות חובה

דרישות מוקדמות

אין

ציון

מבחן מסכם – ציון עובר 60

נושאי השיעורים

פרקים בספרות	תכנים	נושאי הקורס
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). • Ch. 35: Medications Administration, 	המרת יחידות מידה, חישוב מתן טבליות, ערך משולש, דילול תמיסות, חישוב קצב טיפות.	חישוב רוקחי
4 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). • Ch. 35: Medications, 	עקרונות בניהול הטיפול התרופתי, סוגי הוראות, מתן תרופות OTC, דרכי מתן והשפעות הטיפול התרופתי, היבטים חוקיים.	ניהול הטיפול התרופתי
10 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). • Ch. 46: Nutrition, 	הזנה בדרכים לא טבעיות: Enteral Nutrition: <ul style="list-style-type: none"> • Nasogastric Tube • Nasoenteric Tube • Gastrostomy (PEG) • Jejunostomy (PEJ) Parenteral Nutrition: <ul style="list-style-type: none"> • Peripheral Parenteral Nutrition (PPN) • Total Parenteral Nutrition (TPN) 	שיטות הזנה
6 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> • Berman et al., (2021). 	איזון והפרה של משק הנוזלים והאלקטרוליטים	מאזן נוזלים

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

פרקים בספרות	תכנים	נושאי הקורס
<ul style="list-style-type: none"> Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance, 	בגוף- גורמים, אומדן וטיפול, סוגי תמיסות הניתנות כטיפול דרך הווריד.	ואלקטרוליטים
10 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance, 	עקרונות בהתחלת עירוי פריפרי, טיפול בחולה עם צנתר בכלי דם פריפרי ומרכזי, שטיפת וריד מרכזי ופריפרי, שאיבת דם מוריד פריפרי ומרכזי, (לפי הנחיות ונהלים של משרד הבריאות ומנהל הסיעוד, כולל פעולות סיעוד רלוונטיות).	טיפול בחולה עם צנתר בכלי דם
6 שעות		
<ul style="list-style-type: none"> Berman et al., (2021). Ch. 51: Fluid, Electrolyte, and Acid-Base Balance, נוהל מתן דם 	בדיקות דם לסוג ולהצלבה, מתן דם ומוצריו, סיבוכי מתן דם, הקזת דם מתורם בריא והקזה טיפולית. (לפי הנחיות ונהלים של משרד הבריאות ומנהל הסיעוד, כולל פעולות סיעוד רלוונטיות).	מתן דם ומוצריו
4 שעות		
סיכום שעות הוראה: 40		

ספרות חובה

Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's fundamentals of nursing: Concepts, process, and practice* (11th ed.). Pearson Education.

חוזרי מנהל הרפואה ומנהל הסיעוד במסגרת הוראת הקורס

ניהול הטיפול התרופתי	
https://www.health.gov.il/hozer/mk22_1999.pdf	משרד הבריאות (1999). <i>תקנות הסמים המסוכנים (בתי חולים) התש"ס - 1999</i> ; חוזר המנהל הכללי 22/1999.
https://www.health.gov.il/hozer/ND87_2010.pdf	משרד הבריאות (2010). <i>מתן מרשם בידי אח או אחות מוסמכים בעלי הרשאה אישית</i> ; חוזר מנהל הסיעוד 87/2010.
https://www.health.gov.il/hozer/ND56_03.pdf	משרד הבריאות (2003). <i>חתימת אחות וחתימת מיילדת</i> ; חוזר מנהל הסיעוד 56/2003.
https://www.health.gov.il/hozer/ND94_12.pdf	משרד הבריאות (2012). <i>גבולות השימוש בפרוטוקולים טיפוליים על ידי אחיות מוסמכות</i> ; חוזר מנהל הסיעוד 94/2012.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בגר בסייעוד

https://www.health.gov.il/hozer/mr41_2013.pdf	משרד הבריאות (2013). מתן תרופות "בנות סיכון"; חוזר מנהל הרפואה 41/2013.
https://www.health.gov.il/hozer/ND117_2016.pdf	משרד הבריאות (2016). ניהול הטיפול התרופתי - עדכון 2016; חוזר מנהל הסייעוד 117/2016.
https://www.health.gov.il/hozer/ND162_2020.pdf	משרד הבריאות (2021). פעולות סיעוד לאחיות מוסמכות שעובדות במתאר/מחלקה לטיפול בחולי קורונה בבית חולים; חוזר מנהל הסייעוד 162/2020.
שיטות הזנה	
http://www.health.gov.il/hozer/nd193_2022.pdf	משרד הבריאות (2022). החלטה על התחלת הזנה למטופל בהכרה מלאה עם הפרעות בליעה לאחר ביצוע אומדן בליעה ראשוני כפעולת סיעוד לאחות מוסמכת במחלקות שיקום, נירולוגיה וגריאטריה"; חוזר מנהל הסייעוד 193/2022.
http://www.health.gov.il/hozer/nd192_2022.pdf	משרד הבריאות (2022). "החלפה או החזרה של צינורית גסטרוסטום (צינורית הזנה) במערך האשפוז והקהילה. החוזר מתייחס לצינורית עם בלונית Balloon Gastrostomy Tube"; חוזר מנהל הסייעוד 192/2022.
טיפול בחולה עם צנתר בכלי דם	
http://www.health.gov.il/hozer/mr11_2021.pdf	משרד הבריאות (2021). הנחיות למניעת זיהומים הקשורים בצנתרים בכלי דם לטווח קצר ולטווח ארוך; חוזר חטיבת הרפואה 11/2021.
מתן דם ומוצרי	
https://www.health.gov.il/hozer/mr11_2020.pdf	משרד הבריאות (2020). הפעלת בנק דם ומתן עירווי דם ומרכיביו; חוזר מנהל הרפואה 11/2020.
http://www.health.gov.il/hozer/nd196_2022.pdf	משרד הבריאות (2022). לקיחת דם וורידי לקביעת סוג דם ללא בדיקת הצלבה על ידי אחות מוסמכת בקהילה; חוזר מנהל הסייעוד 196/2022.
http://www.health.gov.il/hozer/mk09_2011.pdf	משרד הבריאות (2011). "אירועי בל יקרו"; חוזר המנהל הכללי 09/2011
המחלקה להנחיות מקצועיות, מנהל הסייעוד, משרד הבריאות (2022). ריכוז הפעולות סיעוד וחרגות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחות המוסמכת. https://www.health.gov.il/UnitsOffice/nursing/Documents/exctra_procedures.pdf	

ספרות מומלצת

מזרחי, י. (2007). מדריך לחישוב תרופתי (מהד' 3 דיונון).

Ignatavicius, D. D., Workman, M. L., & Rebar, C. R. (2021). *Medical-surgical nursing: Concepts for interprofessional collaborative care* (N. M. Heimgartner, Ed.; 10th ed.). Elsevier.

Flynn, M., & Mercer, D. (2018). *Oxford handbook of adult nursing (2th ed.)*. Oxford University Press.

מיומנויות תמיכה יעוץ והדרכה א'

שו"ת, 3 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' סמסטר ב'
שעות:	יום ושעה מותאמים לתוכניות בתי הספר
מתאמת:	גב' עקריש אורית
מרכזות:	ד"ר שלישי יעל - RN, PHD ביה"ס האקדמי לסייעוד, ע"ש זיוה טל
דוא"ל:	yael.shalish@sheba.health.gov.il
ד"ר מאור שיפרה - RN, PHD ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון	דוא"ל:
shifra@wns.gov.il	
חיילי ננה - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד דינה	דוא"ל:
Nanah@clalit.org.il	
עקריש אורית - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, פט מתיוס	דוא"ל:
Orita@hy.health.gov.il	
וקסלר מרינה - RN, MPH, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, מאיר	דוא"ל:
ShMarinaV@clalit.org.il	
רעות שניר - RN, MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיינברון	דוא"ל:
reutsnir864@gmail.com	
שעות קבלה:	בתיאום מראש

רציונל

קיימת הכרה בחשיבותה של גישת ה"מטופל ומשפחתו במרכז" והתאמת שירותי הבריאות לגישה זו. המטופל הינו אינדיבידואל ייחודי שמצבו המורכב מושפע מהיבטים הביו-פסיכוסוציאליים. לקיום אינטראקציה משמעותית ואפקטיבית על האחות להיות בעלת מודעות עצמית ומיומנויות תקשורת יעילה הכוללות: עזרה לזולת, חמלה, אמפטיה כשירות תרבותית ולפתח גישה של תמיכה יעוץ והדרכה המתחשבות בייחודיותו של המטופל.

מטרות הקורס

- מטרת הקורס היא הקניית ידע והבנת גישת ה"מטופל ומשפחתו במרכז" על כלל מרכיביה .
- לפתח מודעות עצמית לדפוס התקשורת הבין אישית של הסטודנט ושל אחרים והשפעתם על יחסי מטפל במטרה לפתח דפוסים ומיומנויות של תקשורת יעילה המקדמת את הגישה "המטופל ומשפחתו במרכז".
 - לחזק מיומנויות תקשורת יעילה ואפקטיבית והבנת צרכיו של המטופל ומשפחתו בהיבט הביו פסיכוסוציאלי הכוללים אמפטיה וחמלה

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יפתח חשיבה מקדמת גישת המטופל ומשפחתו במרכז באמצעות שיח על אמונות, ערכים, קבלת השונה.
- יזהה חסמים אישיים: אמונות, מחשבות, דעות קדומות, והשפעתם על התנהגות אישית ומקצועית, להכיר מאפיינים ושילבים של הקשר הטיפולי ולפתח מיומנויות תקשורת אפקטיבית כמו: הקשבה פעילה, אמפטיה וחמלה
- יפתח כשירות תרבותית תוך מתן כבוד לדעות שונות ולשונות תרבותיות
- יבצע ריאיון המבוסס על מיומנויות של תקשורת יעילה
- יכיר תיאוריות ועקרונות בהדרכת מטופלים

שיטות הוראה

הוראה פרונטלית וסימולציה

דרישות קדם

אין

דרישות הקורס

נכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית

הרכב הציון

- המבחן המהווה 90%-ציון נמוך מ-60 מהווה כישלון בקורס
- התרגיל מהווה 10% מהציון - (אי הגשת התרגיל עלולה להוביל לכישלון בקורס)

נושאי קורס

נושא	תכנים	פרקים בספרות החובה
תקשורת אפקטיבית ויעילה	פתיחה + תורת השירות וחווית המטופל: ערכי המקצוע כבוד ואנושיות, שיתוף, אכפתיות הקשבה וחמלה	<ul style="list-style-type: none"> • משרד הבריאות (2016). • תורת השירות וחווית המטופל במערכת הבריאות בישראל. פרק 2
	אמפטיה ועזרה לזולת במפגש עם המטופל מיומנויות ה - Caring	<ul style="list-style-type: none"> • ch 15 -Caring • ch 16 -Communication • Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021).

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

פרקים בספרות החובה	תכנים	נושא
<ul style="list-style-type: none"> ch 39 -Self Concept Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021). 	מודעות עצמית ומקצועית חיזוק האמפטיה של האחות כלפי עצמה. התייחסות לתחושות מורכבות במפגש עם מטופל כלים לויסות עצמי: רפלקציה מודל א.מ.ת -אירוע מחשבה תוצאה	מודעות עצמית של האחות באינטראקציה עם המטופל
<ul style="list-style-type: none"> ch 21 -Culturally responsive nursing care. Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021). הכללי 7/2011 המנהל חוזר 	אינטראקציה עם שונה צמצום הניכור התרבותי בניית אמון	כשירות תרבותית
<ul style="list-style-type: none"> ch 10 -Assessing Berman, Snyder ,& Frandsan(2021). P 174-178 	אומדן ואיסוף נתונים באמצעות ריאיון, זיהוי צרכי המטופל ומשפחתו	האינטראקציה בין המטפל למטופל ריאיון, אומדן, אנמנזה
<ul style="list-style-type: none"> Ch 17 -Teaching Berman, Snyder ,& Frandsan. (2021). חוזר מנהל הסייעוד 118/2016. 	תאוריות בהדרכה ולמידה זיהוי צרכי הלמידה של המטופל ומשפחתו שיתוף המטופל בבניית תכנית הטיפול התאמת התערבות : ייעוץ, מסירת מידע, הדרכה תוך שמירה על רצף הטיפול. הערכת ההדרכה: זיהוי כשלים ופערים	תמיכה יעוץ והדרכה

ספרות חובה

- משרד הבריאות (2016). תורת השירות וחוויית המטופל במערכת הבריאות בישראל. סטנדרט למוסדות בריאות - מדרך מקצועי. משרד הבריאות, מנהל איכות, שירות ובטיחות, אגף השירות. נדלה מ: https://www.health.gov.il/PublicationsFiles/Quality_National_Prog_Service_Theory.pdf
- משרד הבריאות, חוזר המנהל הכללי 7/2011 - התאמה והנגשה תרבותית ולשונית במערכת הבריאות.
- משרד הבריאות, חוזר המנהל הכללי 48/2009 - מתן אישור למלווה אישי לביצוע פעולות טיפוליות - תיקון.
- משרד הבריאות, חוזר מנהל הסייעוד 118/2016 - הבטחת רצף הטיפול הסייעודי בעת שחרור ממוסד רפואי - עדכון חוזר 2016.

- Berman, A., Snyder, S. J., & Frandsen, G. (2021) *Kozier & Erb's fundamentals of nursing: Concepts, process, and practice (11th ed.)*. Pearson.

ספרות מומלצת

- Arnold, E. C., & Underman Boggs, K. (2016). *Interpersonal relationships: Professional communication skills for nurses (7th ed.)*. Elsevier.

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בגר בסייעוד

קריטריונים להערכת התרגיל / סימולציה

ציון	מדד	
		פתיחה והיכרות - 10%
5%		הצגה עצמית, שם ותפקיד, זיהוי מטופל
5%		הצגת המטרה, יצירת החוזה הטיפולי, קבלת הסכמת המטופל
		גוף הריאיון ובניית Rapport - 45%
10%		הקשבה פעילה: ביטויים מילוליים ובלתי מילוליים (תנוחת גוף, קשר עין, המהום, הנהון, מגע, שתיקה)
10%		סוגי שאלות (סגורות/פתוחות; ישירות/עקיפות; מנחות, מטות) הערה: ניקוד מלא במידה והסטודנט מפתח את השאלון המובנה. הורדת ניקוד במידה והסטודנט קורא שאלות ו/או מדלג על פריטים.
10%		שימוש במיומנויות: הצטרפות, הבהרה, שיקוף (תוכן, רגש) אמפטיה, מיקוד מאפשר למראיין לשאול שאלות
10%		מחסומי תקשורת - זיהוי והתייחסות (שפה, פערי תרבות, מגבלה חושית, שיפוטיות, רעש פנימי/חיצוני)
5%		בניית Rapport: האם נוצר, מה איכותו? (יתבטא בהקשבה, בכבוד, באמון, אווירה טובה.)
		סיום הריאיון - 10%
10%		מתן רמזים לקראת סיום סיכום ופרידה עמידה בזמן שהוקצה השארת דלת פתוחה
		רפלקציה - 20%
20%		מידת השיתוף וההתבוננות העצמית
		תכני הריאיון - 10%
10%		איכות הנתונים שהושגו בריאיון
5%		הגשת כל חלקי התרגיל לפי כללי כתיבה אקדמית ראיין, משוב עצמי, רפלקציה (החסרת חלק תביא לירידה של 10 נקודות)
		ציון סופי

הערות

חתימת הבודק : _____ תאריך: _____

מבוא לסייעוד בקהילה

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס: שנה א' סמסטר א'. יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר

מתאמת: גב' רויטל אברג'יל

מרכזות:

Revital.Avargil@clalit.org.il	כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס מאיר	RN, MA	גב' רויטל אברג'יל
shsharonape@clalit.org.il	כללית האקדמיה לסייעוד, קמפוס רבין-דינה	RN, PhD	ד"ר שרונה צור פלד
irinash@hymc.gov.il	ביה"ס האקדמי לסייעוד, פט מתיס	RN, NPH	גב' אירה שרון
alona_kaplan@hotmail.com	ביה"ס האקדמי לאחיות, ע"ש שיינברון	RN, MA	גב' אלונה קפלן
gal@wns.gov.il	ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון	RN, MA	גב' גל שור
Natalya.Levinsky@sheba.health.gov.il	ביה"ס האקדמי לאחיות, שיבא	RN, MA	גב' נטליה לוינסקי

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל:

בשנים האחרונות אנו עדים לשינויים דמוגרפיים, חברתיים, כלכליים ותרבותיים אשר משפיעים על בריאות הקהילה. בעיות בריאות של הפרט ובני משפחתו, שחייבו בעבר אשפוז, מטופלות כיום בקהילה. אחיות הקהילה מפעילות ומעורבות במערך רחב של שירותים, המבטיח קידום בריאות, מתן טיפול מותאם למטופל ובני משפחתו בעת חולי, שיקום וטיפול פליאטיבי. כל אלה תוך שמירה על תפקוד האדם והבטחת איכות חייו וחיי משפחתו בתוך הקהילה.

הקורס יעסוק בפיתוח תפיסה קהילתית ויבחן את ההשלכות של מאפייני הקהילה על הבריאות.

מטרות הקורס:

בסיום הקורס הסטודנט יפתח תפיסה קהילתית ויבחן את ההשלכות של מאפייני הקהילה על הבריאות.

נושאי הקורס:

1. מהי קהילה

יעדים:

- ❖ יגדיר את המושג קהילה, יתאר את ההגדרות וקשרי הגומלין שבין חברה, קהילה, קבוצה, פרט.
- ❖ יתאר מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים ותרבותיים והשפעתם על בריאות הקהילה.
- ❖ יכיר את המשאבים הקהילתיים במגוון השירותים הציבוריים והפרטיים.
- ❖ יבין את ההבדל שבין טיפול סיעודי בקהילה לבין טיפול בבית החולים.

2. פערים בבריאות

יעדים:

- ❖ יתאר מאפייני אי שיווין ופערים בבריאות והשפעתם על קבוצות שונות בקהילה.
- ❖ יכיר את הצרכים הייחודיים של אוכלוסיות בסיכון בקהילה, בהקשר לבריאותן ודרכי התמודדותן.

3. החולה הכרוני

יעדים:

- ❖ יתאר מגמות לאומיות ובינלאומיות של תחלואה כרונית.
- ❖ יתאר את מורכבות ניהול הטיפול בחולה הכרוני (מפה טיפולית, נתיבי טיפול, תוצאים, עלות תועלת וכד').
- ❖ יכיר מדדי בריאות/איכות ככלי למעקב ושיפור איכות הטיפול בחולה הכרוני.
- ❖ יבין את השפעת התחלואה הכרונית על המטופל ומשפחתו.
- ❖ יזהה גורמים משמעותיים להשגת איכות טיפול בחולים כרוניים (כמו: רצף/ המשך טיפול, Self-Care, הדרכת מטופלים ותקשורת וכד').

4. סיעוד בריאות המשפחה ומטפל עיקרי

יעדים:

- ❖ יכיר הגדרות של סוגי משפחות.
- ❖ יכיר מאפיינים ייחודיים וערכים של משפחות.
- ❖ יכיר אתגרים התפתחותיים של הפרט ומשפחתו על רצף החיים.
- ❖ יזהה צרכים ומשאבים של המטפל העיקרי בחולה הכרוני.

נושאי השיעורים:

נושא	תכנים	פרקים בספרות חובה
------	-------	-------------------

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

<p>Berman, A., Snyder, S., Frandsen, G. (2021). <i>Kozier & Erb's Fundamentals of nursing: Concepts, Process and Practice</i> (11 th ed). Community Nursing and Care Continuity 131-145</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ הגדרות ומושגי יסוד ❖ תפקיד אחות הקהילה ❖ אומדן קהילה: מאפיינים דמוגרפיים, חברתיים ותרבותיים והשפעתם על בריאות הקהילה. ❖ השפעות אקולוגיות על בריאות הקהילה ❖ משאבים קהילתיים במגוון השירותים הציבוריים והפרטיים והשפעתם על בריאות הקהילה 	<p align="center">מהי קהילה?</p>
<p>אברבורך, א., פרץ, ג., אידלמן, ל., אבני, ש. וגרינבאום-אריזון, א. (2020). אי שוויון בבריאות והתמודדות עמו. מנהל תכנון אסטרטגי כלכלי, משרד הבריאות.</p> <p>משרד הבריאות (2020). אי שוויון בבריאות והתמודדות עמו. https://www.health.gov.il/publications/files/inequality-2019.pdf</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ פערים בבריאות וקבוצות אוכלוסייה ייחודיות בסיכון ❖ אסטרטגיות לצמצום פערים בבריאות ❖ הערה: נושא זה נלמד באופן מורחב בחטיבת מדעי היסוד בקורס מערכת הבריאות בישראל, בקורס זה יינתן דגש לתחום הקהילה 	<p align="center">פערים בבריאות</p>
<p>Ignatavicius, D.D., Workman, M.L. & Rebar, C.R. (2021). <i>Medical - Surgical Nursing</i>:</p> <p>World Health Organization. (2017) / Noncommunicable diseases retrieved from: https://www.who.int/topics/noncommunicable-diseases/en/</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ מגמות לאומיות ובינלאומיות של תחלואה כרונית ❖ ניהול הטיפול במטופל עם תחלואה כרונית ❖ מדדי בריאות/איכות ככלי למעקב ושיפור איכות הטיפול בחולה הכרוני ❖ השפעת התחלואה הכרונית על המטופל משפחתו ברצף החיים 	<p align="center">החולה הכרוני</p>

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

<p>Berman, A., Snyder, S., & Frandsen, G. (2021). <i>Kozier & Erb's fundamentals of nursing: Concepts, process and practice</i> (11th ed.). Pearson Education. Ch. 27: Promoting family health, pp. 519-530.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ הגדרות, מאפיינים, משפחה בסיכון, סוגי משפחות ❖ אומדן משפחה - Genogram, Ecomap, ❖ תיאוריות ומודלים בתחום המשפחה ❖ צרכים ומשאבים של המטפל העיקרי 	<p>בריאות המשפחה והמטפל עיקרי</p> <p>פרונטלי/ למידה עצמית</p>
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ תיאור נושא / תופעה בעל זיקה לבריאות הקהילה ❖ תיאור נתוני התופעה בארץ ובעולם. ❖ השפעות הנושא/ התופעה על בריאות הקהילה ❖ דרכי התמודדות עם התופעה 	<p>דיון בנושאים נבחרים המשפיעים על בריאות הקהילה (פרזנטציות)</p>
<p>סיכום שעות ההוראה : 28 שעות</p>		

שיטות הוראה:

הרצאות, דיונים, מצגת

דרישות הקורס:

נוכחות חובה בשיעורים ע"פ תקנון התכנית.

דרישות מוקדמות: אין

ציון:

מצגת מסכמת - 100%

ציון עובר 60

ספרות מומלצת:

Duvall, E. M., & Miller, B.C. (1985). *Marriage and family development* (6th ed.). Harper Collins Publishers.

Tapia, J. A. (1972). The nursing process in family health. *Nursing Outlook*, 20(4), 267-270.

הנחיות למטלה המסכמת בקורס סיעוד בקהילה

המטרה:

הצגה ודיון בנושאים נבחרים המשפיעים על בריאות הקהילה

הנחיות להצגה בכיתה:

1. בחרו נושא הקשור לבריאות ואשרו אותו עם מרכזת הקורס
2. תארו את הנושא תוך ציון מקורות מדעיים עדכניים. יש להסתמך לפחות על 3 מאמרים
3. הציגו נתונים השוואתיים על הנושא בארץ ובעולם
4. תארו את ההשפעה של הנושא על הקהילה
5. תארו את הדרכים בהן יש לנקוט בהתמודדות עם הנושא (מדיניים/ חינוכיים / אחרים)
6. סכמו את הנושא

- זמן ההצגה בכיתה 10-15 דקות
- העבודה תתבצע בזוגות
- יש להקפיד בהגשה על כללי הכתיבה האקדמית
- יש לשלוח את המצגת למרכזת הקורס

קריאה ביקורתית וכתובה מדעית

שעור 1 ש"ס

	מועד הקורס: שנה א', סמסטר א'
	שעות: יום ושעה עפ"י תכניות בתי הספר
Naama.Sanders@sheba.health.gov.il	מרצים: גב' נעמה סנדס ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיבא
ChenCo1@clalit.org.il	גב' חן כהן עזר ביה"ס האקדמי לסייעוד, דינה
sharonsh@bezeqint.net	ד"ר שרון אשכנזי - Ph.D ביה"ס האקדמי לסייעוד, שיינברון
mila@wns.gov.il	גב' מילה גילוטין - RN,MA ביה"ס האקדמי לסייעוד, וולפסון
lras@hy.health.gov.il	גב' אירה שרון - RN, MPH ד"ר מירב בן נתן - Ph.D
MERA VB@hymc.gov.il	ביה"ס האקדמי לסייעוד פט מתיוס

שעות קבלה: בתאום מראש

רציונל

קריאה ביקורתית וכתובה אקדמית מהוות בסיס לפיתוח מיומנויות קוגניטיביות, שימוש בנתוני מחקר וטיעון לוגי של סוגיה נבחרת. כמו כן, הנושא מהווה בסיס לרכישה וייצוב החשיבה האקדמית וקידום מיומנויות החשיבה הרציונאלית.

מטרת הקורס

הכרת העקרונות הבסיסיים של כתיבה מדעית וקריאה ביקורתית

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט :

- יכיר את העקרונות הבסיסיים של כתיבה מדעית וקריאה ביקורתית
- יתרגל מיומנויות הכתיבה העיונית
- ירכוש עקרונות במונחים המקובלים בכתיבה מדעית

- יממש עקרונות הקריאה הביקורתית והכתיבה המדעית

שיטות ההוראה

- הרצאות
- תרגול
- דיונים

דרישות הקורס

- ביצוע תרגילים במהלך השיעורים.
- הגשת תרגיל מסכם (מועד ההגשה יפורסם במהלך הקורס).
- הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית. נוכחות בשיעורים היא תנאי להגשת התרגיל המסכם.

דרישות קדם

אין

ציון

תרגיל מסכם בציון 60 לפחות.

נושאי השיעורים

- סגנונות הכתיבה השונים לעומת הכתיבה המדעית
- מהות הכתיבה המדעית והקריאה הביקורתית
- סוגי החיבורים האוניברסיטאיים
- שלבי כתיבת החיבור האקדמי: תקציר, תוכן עניינים, מבוא, גוף העבודה (כולל סקירת ספרות), סיכום ונספחים
- המבנה ההירארכי של ארגון המידע: כללים לכתיבה מדעית
- מבנה החיבור האוניברסיטאי
- הנחיות לכתיבת רשימת מקורות על פי: American Psychological Association (2020).

ספרות חובה

- American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association* (7th ed.). American Psychological Association.

תדריכים למסלול 'פסגה'

קידום בריאות

2 ש"ס

מועד הקורס:	שנה א' - סמסטר קיץ בוולפסון
מרצה:	גב' נירה רוסטמי
שעות קבלה:	בתאום מראש
דוא"ל:	nira.rostami@sheba.health.gov.il

רציונל

קידום בריאות הינו תהליך בו ניתן לשפר את רמת הבריאות של הפרט והקהילה. תהליך זה ממוקד בהתנהגות הפרט והחברה ועשוי למנוע תחלואה ולצמצם תמותה. מחקרים מצביעים על הקשר שבין אימוץ התנהגות מקדמת בריאות לבין ירידה ברמת תחלואה ותמותה. כדי להשיג מטרה זו יש לבצע אומדן קהילתי, לזהות צרכים ייחודיים, לקבוע מטרות ולהציע תוכניות להכרה והטמעה של התנהגויות מקדמות בריאות.

עידוד קידום הבריאות של הפרט והקהילה, הינו אתגר עבור הסייעוד. במטרה לאפשר התנהגויות מקדמות בריאות, על הסייעוד לפעול למען מדיניות מקדמת בריאות, סביבה תומכת בריאות, העצמת מטופלים ושיתוף קהילתי. הקורס יעסוק בהכרת מיומנויות הנדרשות לבניית תכנית בקידום בריאות ויישומה מההיבט הסייעודי.

מטרות הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יגדיר מושגי יסוד בקידום בריאות
- יתאר את ההתפתחות ההיסטורית של קידום בריאות
- יכיר גישות ומודלים לאבחון וקידום בריאות של הפרט והקהילה
- יתאר את תפקידי הסייעוד בקידום בריאות
- יכיר את גישת "הקהילה כשותף בקידום בריאות"
- יכיר עקרונות העברת מסר בריאותי
- יכיר תוכניות לאומיות לקידום בריאות ויוכל לנתחם על פי מודלים לקידום בריאות שילמדו

שיטות הוראה

- הרצאות
- דיונים
- ניתוח אירועים
- למידה עצמאית

* בקורס משולבות הרצאות מקוונות. על התלמידים יהיה לצפות בשיעורים אלו (דרך אתר המודול) ולבצע את המטלה הנדרשות.

דרישות הקורס

נכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון התוכנית.
ההשתתפות בשיעורים היא תנאי לגשת לבחינה/ להגיש מטלה בקורס.

דרישות קדם

אין

ציון

- מטלה 30%. סטודנט שלא יגיש את המטלה, ציון הקורס שלו יתחיל מ – 70.
- בחינה מסכמת 70%. ציון עובר: 60.
- * הבחינה מבוססת על החומר הנלמד בשיעורים במטלות וכן על ספרות החובה.

נושאי השיעורים

- מושגי יסוד בקידום בריאות, גורמים המשפיעים על בריאות הפרט והקהילה, תהליכים היסטוריים בקידום בריאות, אמנות בין לאומיות לקידום בריאות, האסטרטגיות והעקרונות בקידום בריאות.
- מודלים לניבוי/אבחון התנהגות בריאות של היחיד והקהילה, מדדים לבריאות הקהילה ואומדן קהילתי, תכנון תכנית קידום בריאות והערכת תכניות קידום בריאות.
- העברת מסרים בבריאות, שיווק חברתי.
- מסגרות מקדמות בריאות ותוכניות לאומיות לקידום בריאות.
- תפקיד האחות כמקדמת בריאות הפרט והקהילה.

ספרות חובה

- דופלט-רחמים, ק., גרשטיין, ש., פייס, מ., דוידוביץ, נ. (2009). אחות בריאות הציבור למען אימהות ופעוטות בסיכון: תוכנית קידום בריאות במעון רב-תכליתי. *קידום בריאות בישראל*, 2, 25-32.
- דיין, נ., בידרמן א. (2014). כשירות תרבותית בשירותי בריאות: חקיקה ומדיניות בארה"ב, אוסטרליה, אנגליה וישראל – מבט משווה. *קידום בריאות*, 5, 35-45.
- סיים, ל. (2010). חשיבות הקהילה כשותף רב עוצמה בתחום הבריאות והרווחה. *קידום בריאות בישראל*, 3, 3-10 (מאמר מתורגם).
- התוכנית הלאומית לקידום אורח חיים פעיל ובריא, משרד התרבות והספורט, משרד הבריאות, משרד החינוך

<http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/national-health-promotion-2012.pdf>

- Daoud, N., Soskolne. V., Mindell, J.S., Roth, M.A. & Manor, O. (2018). Ethnic inequalities in health between Arabs and Jews in Israel: the relative contribution of individual-level factors and the living environment. *international Journal of Public Health*, 63(3) 313-323 DOI: [10.1007/s00038-017-1065-3](https://doi.org/10.1007/s00038-017-1065-3)

ספרות מומלצת

- בלאו, א. (2010). עיר בריאה ומקיימת: עקרונות וקווים מנחים ליישום. מרכז השל לחשיבה ומנהיגות סביבתית, 1-24.
- בראון-אפל, א., לוין-זמיר, ד., דאוד, נ. (2016). קידום בריאות – מתיאוריה למעשה. תל אביב: פרובוק-דיונון
- לוי, ע. (2015). תיאור וניתוח ממדי העוני והאי-שוויון בישראל ובמדינות המפותחות, ציון יום העוני בכנסת. הכנסת: מרכז המחקר והמידע
- מצב הבריאות בישראל 2010. (2011). פרסום מספר 333, משרד הבריאות, המרכז הלאומי לבקרת מחלות http://www.health.gov.il/PublicationsFiles/Health_Status_in_Israel2010.pdf
- שמי, ג. הלפרין, ע. (2014). המכללה האקדמית עמק ישראל המכללה מקדמת הבריאות הראשונה בישראל – מהלכה למעשה, קידום בריאות בישראל. 5, 13-17.
- Flynn, R. & Scott, S.D. (2020). Understanding Determinants of Sustainability Through a Realist Investigation of a Large-Scale Quality Improvement Initiative (Lean): A Refined Program Theory. *Journal of Nursing Scholarship*, 52(1) 65-74 DOI: [10.1111/jnu.12527](https://doi.org/10.1111/jnu.12527).
- Kaufman-Shriqui, V., Fraster, D., Friger, M., Geva, D., Bilenko, H.V., Elhadad, N., Mor, K., Feine, Z. & Shahar D. (2016). Effect of a school-based intervention on nutritional knowledge and habits of low-socioeconomic school children in Israel: a cluster – randomized controlled trial. *Nutrients*, 8, 234. Doi:10.3390/nu8040234
- Kemppainen, V., Tossavainen, K. & Turunen, H. (2013). Nurse's roles in health promotion practice: an integrative review. *Health Promotion International*, 28(4), 490-501
- Naidoo, J. & Wills, J. (2009). *Foundations for health promotion*, 3th ed. Edinburgh: Elsevier
WHO, Global Health Promotion Conferences, <http://www.who.int/healthpromotion/conferences/en/>
WHO, health topics - nutrition, <http://www.who.int/topics/nutrition/en/>

קורס מבוא ואוריינטציה לחיל הרפואה ומערך הסייעוד בצה"ל
שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס: שנה א', סמסטר ב'.

מרכזת הקורס:

nurse.atuda@gmail.com

RN, MHA

סרן איריס סלבודקין

רציונל:

העשייה המקצועית של אחים ואחיות בצבא מחייבת היכרות עם המערכת הצבאית וחיל הרפואה בפרט, מכיוון שחיל הרפואה ומערך האחיות בו מספק מסגרות מטפלות וסל שירותים ייחודי. כמו כן חובה להכיר את הצרכים של אוכלוסיית מטופלים מבחינת: שכבת גיל, צרכי בריאות וחולי ותנאי שירות. הקורס יחשוף בפני הסטודנטים את ההיבטים הייחודיים של עבודת האחים והאחיות בצה"ל – אוכלוסייה, צרכים של הפרט למול צרכי צה"ל, התאמת הטיפול הרפואי למערכת הצבאית ודרישותיה.

מטרות הקורס:

חשיפה והקניית ידע על מבנה חיל הרפואה ייעודו וחזונו, מאפייני האוכלוסייה והדילמות בין הטיפול הרפואי לצרכי צה"ל. כמו כן חשיפה למאפייני עבודת האחיות בפיקודים השונים בצה"ל תוך דגש לייחודיות של תפקיד האחיות בכל פיקוד.

יעדי הקורס:

1. הכרת מבנה חיל הרפואה, ואת מערך הסייעוד במערכת הצבאית.
2. הכרת הטיפול הרפואי בצה"ל והתאמתו לדרישות המערכת הצבאית- הדילמות והפתרונות.
3. הכרת התפתחות מערך הסייעוד בצה"ל
4. הכרת תפקיד האחיות הצבאית ותפקידיה בפיקודים השונים בצה"ל
5. הכרת פעילות חיל הרפואה בשעות חרום ומשלחות סיוע ותפקיד האחיות בהן.
6. הכרת תפקיד האחיות בכלכלת הבריאות בצה"ל
7. הכרת דמויות מרכזיות במערך הסייעוד והתפתחות הסייעוד בחיל הרפואה

שיטות ההוראה:

הרצאות, דיונים, סרטים ופאנלים מקצועיים.

דרישות קדם:

אין דרישת קדם

דרישות הקורס:

נוכחות חובה בכל השיעורים (100%), בהתאם לתקנון האוניברסיטה

ציין:

עובר / לא עובר

נספח א' - נושאי ההרצאות

שיעור	נושא	תכנים
1	מבוא לרפואה צבאית	הצגת חיל הרפואה - מבנה, תפקיד, ייעוד וחזון.
2	הכרות עם המשר"פ	הכרות עם מרכז לשירותי רפואה בצה"ל כקופת חולים חמישית בישראל- מבנה, תפקיד, ייעוד וחזון.
3	הכרות עם המטופל במערכת הצבאית	ייחודיות הטיפול במטופל במסגרת הצבאית וההבדל בין הטיפול באזרחות לבין הטיפול בצה"ל והתאמת הטיפול למסגרת הצבאית ואילווציה.
4	המבוא למערך האחים והאחיות בחיל הרפואה והתפתחותו.	היכרות ראשונית עם מערך האחים והאחיות- מבנה, תפקיד, ייעוד וחזון. תהליך הפרופסונליזציה והשפעתו על האח/ות הצבאית, דמויות מופת בהיסטוריה הצבאית, התפתחות האח/ות כדמות מנהיגה ומנהלת בצה"ל.
5	מסלול האח/ות הצבאית כיום ותפקידה במערכת הצבאית	שילוב האח/ות במערכת הצבאית, מסלול הסייעוד בצה"ל, אפשרויות לקידום ופיתוח, ההצגה כללית והיכרות עם התפקידים השונים של האח/ות בפיקודים השונים בצה"ל.
6	תפקיד האח/ות ברפואה	הכרות עם תפקיד וסמכויות האח/ות במרפאות צה"ל

אוניברסיטת תל אביב
הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר
ביה"ס למקצועות הבריאות

החוג לסייעוד
 תכנית כללית לתואר
 בוגר בסייעוד

ראשונית	ברפואה הראשונית.
7	רפואה מבצעית וייחודיות תפקידה של האח/ות הצבאית בגדודים
8	משלחות סיוע של צה"ל ותפקיד האח/ות במשלחות
9	תפקיד האח/ות בתקופת הקורונה כאירוע חירום
10	פיקוד העורף ותפקיד האח/ות
11	תפקיד האח/ות ברפואה השלישונית
12	אתגרים בניהול כלכלת בריאות הצבא ותפקיד האח/ות.
13	אחים ואחיות מהמערך

ספרות חובה

Bahouth, H., Shlaifer, A., Yitzhak, A., & Glassberg, E. (2017). Helping hands across a war-torn border: the Israeli medical effort treating casualties of the Syrian Civil War. *The Lancet*, 389(10088), 2579-2583.

Benov, A., Glassberg, E., Nadler, R., Gendler, S., Erlich, T., Bader, T. & Kreiss, Y. (2014). Role of trauma experience of the Israeli Defense Forces on the Syrian border. *Journal of Trauma and Acute Care Surgery*, 77(3), S71-S76.

Merin, O., Yitzhak, A., & Bader, T. (2015). Medicine in a disaster area: lessons from the 2015 earthquake in Nepal. *JAMA internal medicine*, 175(9), 1437-1438.

ספרות מומלצת

ברטל נ. (2015). לצידך בדרך. פרקי היסטוריה של הסייעוד הישראלי. כרמל.

עשייה מקצועית מבוססת ראיות צעד אחר צעד: מודל יישומי בשדה הקליני

סמסטר קיץ

שיעור, 1 ש"ס

מועד הקורס:	סמסטר קיץ
שעות:	בהתאם למערכת השעות
מרצה: אורלי אלישיב	דוא"ל: Orlye1@gmail.com
שעות קבלה:	בתיאום מראש

רציונל

טיפול סיעודי המשלב בתוכו את הידע המדעי העדכני ביותר, המבוסס על תהליכי קבלת החלטות ביקורתיים, מחקרים ודעות מומחים, מוגדר כעשייה מבוססת ראיות (Evidence-Based Practice- EBP). הנחות היסוד הן כי הסיעוד נשען ומעוגן בראיות מדעיות וכי השימוש בהן תורם לשיפור איכות הטיפול ותוצאי הבריאות אצל המטופלים ובני משפחותיהם.

מטרת הקורס

פיתוח חשיבה ביקורתית, בהתאם לגישה של EBP, בשדה הקליני בבית חולים ובקהילה.

יעדי הקורס

- בסיום הקורס הסטודנט/ית ירכשו מיומנות בתחומים הבאים:
- איתור וניסוח השאלה הקלינית עפ"י מודל EBP
 - ביצוע חיפוש ראייתי בהתאם למודל EBP
 - ביצוע הערכה אינטגרטיבית של הראיות ובחירת חלופה על פי מודל EBP
 - ניסוח המלצה קלינית מבוססת ראיות

שיטות ההוראה

הרצאות ודיונים

נושאי השיעורים

הבנת המושג פרקטיקה מבוססת ראיות ושימושים בסייעוד. ניסוח שאלה קלינית לפי שיטת PICOT, חיפוש ראיות בספרות, הכרת סוגי מחקרים ומדרג הראיות, הערכה אינטגרטיבית של ראיות, שיטות לדרוג מידע, תיעוד וניסוח המלצות מבוססות ראיות, יתרונות ומגבלות של EBP, שימוש ב-EBP לקביעת נהלים ופרוטוקולים מקצועיים וארגוניים.

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בכל המפגשים על פי תקנון התוכנית.

דרישות קדם

ציון עובר בקורס שיטות מחקר וסטטיסטיקה

ציון

- מבחן מסכם – 100%. ציון עובר 60 לפחות.

ספרות חובה

- Melnyk, B. M., Gallagher-Ford, L., Zellefrow, C., Tucker, S., Thomas, B., Sinnott, L. T., & Tan, A. (2018). The first US study on nurses' evidence-based practice competencies indicates major deficits that threaten healthcare quality, safety, and patient outcomes. *Worldviews on Evidence-Based Nursing*, 15(1), 16-25.
- Melnyk, B. M., Fineout-Overholt, E., Stillwell, S. B., & Williamson, K. M. (2010). Evidence-based practice: step by step: the seven steps of evidence-based practice. *AJN The American Journal of Nursing*, 110(1), 51-53.
- Stillwell, S. B., Fineout-Overholt, E., Melnyk, B. M., & Williamson, K. M. (2010). Evidence-based practice, step by step: asking the clinical question: a key step in evidence-based practice. *AJN The American Journal of Nursing*, 110(3), 58-61.
- Stillwell, S. B., Fineout-Overholt, E., Melnyk, B. M., & Williamson, K. M. (2010). Evidence-based practice, step by step: Searching for the evidence. *AJN The American Journal of Nursing*, 110(5), 41-47.

ספרות מומלצת

- Melnyk, B. M., & Fineout-Overholt, E. (2019). *Evidence-based practice in nursing & healthcare: A guide to best practice*. (4 th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Yoo, J. Y., Kim, J. H., Kim, J. S., Kim, H. L., & Ki, J. S. (2019). Clinical nurses' beliefs, knowledge, organizational readiness and level of implementation of evidence-based practice: The first step to creating an evidence-based practice culture. *PloS One*, 14(12), e0226742. doi:10.1371/journal.pone.0226742